

Izdaja zavod za gospodar-
sko propagando Domžale
Ljubljanska 92 - Ureja
uredniški odbor - Odgo-
vorni urednik Milan Flerin
- Izhaja vsakega 15. v me-
secu - Ziro račun 5012-
5012-3-84 - Cena 0,50 dinar-
jev - Tiska tiskarna »Tone-
ta Tomšiča« v Ljubljani

Občinski

poročevalec

Leto VII. številka 5

Domžale, 15. maja 1968

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽAL

Odprto pismo izvršnega odbora občinske konference SZDL

VSEM OBČANOM!

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze je na podlagi poročila nadzornega odbora razpravljal o politični situaciji, mestu, vlogi in organiziranosti Socialistične zveze v občini. Ugotovitve se nanašajo na organizacijo v okviru občine, na organizacijo v okviru krajevnih činiteljev ter organizirano akcijo in sodelovanje z drugimi družbenimi činitelji.

Cilji in načela delovanja so jasni. Gre predvsem za to, na kakšen način iz Socialistične zveze narediti močnejši in učinkovitejši instrument samoupravljanja. Na kakšen način v SZDL organizirati širše spoznavanje družbeno-političnih procesov, kako usklajevati različne politične interese, kako uveljaviti različne iniciative, pri tem pa povečati vlogo občana — samoupravljalca pri oblikovanju in izvajanju sprejete politike. Okrog takih in podobnih razprav o Socialistični zvezi, njeni vlogi in nalogah je bilo govora in bi lahko rekli, da so stvari v načelu jasne, ko pa se vprašamo, kako se ta načela v praksi realizirajo, pa dobimo precej drugačen odgovor.

Mnenja smo, da še nismo premagali forumskega načina dela v organizaciji Socialistične zveze. V večini primerov se še pojavlja zaprtost organov tako v občinskem kot v krajevnem merilu. Danes se prav lahko vprašamo, koliko smo uspeli uveljaviti novo organizacijo Socialistične zveze, ali pa je aktiven predvsem odbor ali pa še celo samo njen predsednik.

Majhni problemi, ki občane mnogokrat močno tiščijo in bi se v večini primerov dali urediti z majhnim naporom brez večjih materialnih sredstev, so ostajali ob strani.

Zaradi tega bi bilo potrebno, da pridemo čimprej do zaključkov, kako v organizaciji Socialistične zveze postavljati na dnevni red tista vprašanja, ki so na terenu politično živa, ki terjajo hitro politično razreševanje. Nadalje, kako uspevamo ob teh vprašanjih formirati stališča, se izboriti skozi različna mnenja in poglede, za katere vemo, da so na terenu in da jih je

vsak dan zelo jasno in glasno slišati. Delo občinske konference bo prav gotovo iz programskih izhodišč v bodoče v veliko večji meri raslo iz potreb, zahtev in vprašanj, katera bo potrebno ugotavljati skupno s krajevnimi organizacijami. Tak način pa seveda zahteva večjo aktivnost vodstev in članstva v teh organizacijah.

Kot Socialistična zveza se moramo v bodoče zavzemati predvsem za to, da dosežemo aktivnost članov — občanov in da se po tej poti rešujejo določena vprašanja.

Sama občinska konferenca in njen način izvolitve predstavlja novo kvaliteto prav v tem, da je globlje zasidrana med članstvom, kot prejšnji občinski odbor, saj članstvo voli člane občinske konference. Izvršni odbor občinske konference se danes pojavlja v vlogi prejšnjega odbora. Razprave pred sejo konference so torej metoda dela občinske konference, kar pomeni, da bi morala vsaka seja občinske konference povzročiti široko politično aktivizacijo celotnega terena, da bi vsaka seja morala vzbuditi razprave v vseh krajevnih organizacijah, kakor tudi v drugih družbeno-političnih in delovnih organizacijah. To seveda zahteva skrbnejšo izbiro dnevnega reda na konferenci. Število sej občinske konference je omejeno in jih ne more biti veliko. Zato je toliko bolj potrebno, da pretehtano izbiramo teme, ki so zares splošnega pomena in kot take potrebujejo in opravičujejo splošno politično akcijo. Kot primer navajamo nekatere, za katere menimo, da bi morale priti na dnevni red konference: seveda pod pogojem, da zaživi delo v sekcijah. Na primer vprašanje kmetijstva in vasi, zaposlovanje, izobraževanje in vzgoja, aktivizacija in povezanost akcije društev in društvenih dejavnikov itd.

Ideja o delovanju sekcij ni nova, saj je bila izrečena že v letu 1959. Zal je minilo precej časa, ne da bi na tem področju kaj več dosegli. Danes je ideja o delovanju sekcij veliko bolj jasna in tudi družbeno-politična situacija zanje ugodnejša.

Ob tem pa gre vendar ugotoviti, da je delo v sekcijah šele v začetnem stadiju.

Majski sejem v Domžalah

V dneh od 25. maja do 3. junija se bodo spet odprla vrata razstavnih prostorov domžalskega »majskega sejma«, ki postaja tako že vsakoletna spomladanska komercialna prireditve, ki presega okvir samih Domžal in se uspešno uveljavlja v družbi ostalih enakih ali podobnih prireditev v slovenskem prostoru. Domžale, znane včasih po svoji slamnikarski, danes pa po kemični in predelovalni industriji, so vse bolj poznane tudi po tem, da redno prirejajo spomladanske in jesenske sejme, na katerih nekatera domača, v mnogo večji meri pa podjetja iz drugih krajev Slovenije nudijo kupcem svoje izdelke največkrat po precej nižjih cenah, kot so v rednem trgovskem poslovanju. K udeležbi na takih sejmih jih silijo razmere na tržišču, kjer je konkurenca vedno večja, pa tudi lastne zaloge, katere preko sejmov najlažje spravijo v promet, pa čeprav po nižjih cenah. Ta dejstva, velika kupna moč prebivalstva in pa bližina Ljubljane so tisti faktor, ki vsako leto znova privabijo proizvajalce.

Tudi za letošnji majski sejem se je prijavilo 40 razstavljalcev, tj. toliko, kolikor jih je organizator, Zavod za gosp. propagando lahko sprejel z ozirom na omejeni prostor. Udeležba za vsakega od prijavljenih predstavlja nek določen riziko, kajti komercialni uspeh na sejmu jim lahko zagotavlja le pravilna izbira blaga, ki ga nudijo kupcu in pa cena, ki mora biti za obiskovalca vabljiva. Tisti, ki so v preteklosti znali prisluhniti okusu in željam ljudi, so bili z uspehom na sejmu zadovoljni, manj pa tisti, ki so se hoteli znebiti samo svojih nekurantnih zalog, kajti kupec na našem področju je zahteven in sega

NOVI VZORCI
ZNIŽANE CENE

DOMŽALSKI
MAJSKI SEJEM 68

od 25. V. do 3. VI. 1968

Razprodaja
ugoden
nakup

Čestokrat lahko zasledimo pojmovanja, iz katerih vidimo, da ni v celoti razumljivo, v čem naj bi sekcija pomenila novo metodo ali celo novo vsebino političnega delovanja v Socialistični zvezi. V sekcije bi morali organizirano zajeti različna mnenja, ki se ob posameznih aktualnih vprašanjih pojavljajo. V njih bi morali obravnavati vse tisto, kar je politično živo, kar pa danes dostikrat deluje izven političnih organizacij, kar se formira v neformalnih grupah, in to vedno z negativnimi tendencami. Na tak način moramo dopuščati v sekciji marsikatera stališča, seveda z osnovno orientacijo izgradnje socializma. Ob tem moramo računati tudi na nerazumevanja ter da bomo imeli opraviti s podzavestnimi ali celo zavestnimi sovražnimi stališči.

Na tako orientacijo, da se v sekcijah srečujejo različna mnenja, navezujemo naslednje vprašanje, in to je vloga in aktivnost komunistov v delu SZDL. Nimamo namena o tem vprašanju polemizirati, jasno pa je eno, da organizacija Zveze komunistov ne bo izpeljala svoje reorganizacije, ne da bi se komunisti v polni meri aktivirali v Socialistični zvezi. Ako si ponovno predočimo tako zamišljeno akcijo, kot smo jo prej omenili, računamo na uspeh le, če imamo v njej navzočo dobro organizirano zavestni činitelj. To pa so seveda lahko samo komunisti, oboroženi z znanstvenimi izsledki, s spoznavanjem družbenih procesov, ki bodo v sekciji ne s silo, ampak z močjo argumentov, s sposobnostjo prepričevanja, s sposobnostjo borbe za svoja progresivna stališča uspeli izboriti najuspešnejše, najprogresivnejše rešitve. O tem so že tekale razprave, vendar po našem občutku preveč načelno.

K reševanju teh, organizacijsko-političnih vprašanj, je po našem mnenju potrebno pristopati veliko bolj neposredno, bolj operativno, skratka vsi bi se morali zavzeti, da bomo pri reševanju družbene problematike poskušali čimprej doseči kvaliteto spremembo.

Socialistična zveza mora odigravati tudi koordinirano vlogo v družbenem dogajanju. Tudi tem vprašanjem bi morali posvetiti v bodoče več pozornosti.

Tako je eno od prvih vprašanj odnos Socialistična zveza — skupščina in Socialistična zveza — Zveza komunistov. O odnosu Socialistična zveza — Zveza komunistov je bilo že govora. Mnenja pa smo, da so o teh odnosih stvari teoretično jasne. In ne samo to. V vsej svoji praksi od Osvobodilne fronte dalje je Socialistična zveza uveljavljala prakso, ki temelji na aktivnosti vsakega posameznega člana in od tod izhaja tudi avtonomnost dela Socialistične zveze. Kot rečeno, so stvari v teoriji več ali manj jasne. V praksi pa za-

sledimo še vrsto različnih gledanj in tudi nepravilnih pojavov. Se veano lahko ugotovljamo doleden transmissijski odnos. Napadno bi bilo seveda misliti, da je tak odnos pogojen samo z gledanjem v skupščini in upravi. Mnenja smo, da so tudi znotraj Socialistične zveze prisotne tendence po taki transmissiji, kar izhaja predvsem iz teženj po udeležbi v oblasti in v pobudah, postati del oblastvenega mehanizma. Ne moremo trditi, da imajo ti pojavi velike razsežnosti. V dosednji praksi smo jih prebojevali, čeprav je tudi nekaj tega še ostalo.

V praksi se srečujemo z dilemami, kako naj se Socialistična zveza vključi v družbeno gibanje. Gre namreč za to, ali bo organizacija Socialistične zveze nastopala kot tolmač sprejetih zakonov, odlokov itd. ali pa bo pred sprejetjem vztrajala na tem, da se odpre široka javna razprava. Ali drugače, ali naj Socialistična zveza samo organizira široko razpravo ali pa so njene naloge bolj konkretne, bolj neposredne. Mnenja smo, da dokončnega recepta ni, eno pa je gotovo, da mora Socialistična zveza poskušati politično podkrepiti progresivna hopenja. Jasno je predvsem tudi to, da bo toliko boljše in uspešnejše, kolikor bolj je bila organizacija Socialistične zveze navzoča že v začetku razprav, ko se šele kristalizirajo stališča.

Mnenja smo, da je napaka v delovanju Socialistične zveze predvsem v tem, da se premalo spušča v konkretne akcije in da ne znamo aktivirati ljudi. Značilno je tudi to, da čestokrat politično ukrepamo prepozno in se seveda zaradi tega pojavljamo kot gasilec posameznih težav. V sklopu teh vprašanj sodi povezovalna vloga Socialistične zveze in njena pomoč družbenim organizacijam in društvom. To pa predvsem tam, kjer so družbene organizacije del samoupravnega mehanizma, kjer se občan — član Socialistične zveze kot samoupravljač uveljavlja na specializiranem področju in seveda tam, kjer posamezne organizacije razvijajo in uveljavljajo interese občanov. To mora veljati tako v občinskem merilu kot tudi v krajevnem. Po našem mnenju je to eno od ključnih vprašanj, s katerimi bi krajevene organizacije in njihovo delo dvignili na višji nivo.

Ako govorimo o družbeni politični situaciji in aktivnosti Socialistične zveze, ne moremo mimo kadrovskih vprašanj. Mislamo, da je na tem področju še veliko vprašanj odprtih. Gre namreč za aktivizacijo neprofesionalnega kadra, političnega kadra posebno zaradi tega, ker vsebuje elemente neplačanega političnega dela. Gre torej za vprašanje aktivnosti izvršnih odborov krajevnih konferenc in izvršnega

odbora občinske konference, kakor tudi za aktivizacijo občinske konference v celoti in drugih neprofesionalnih organizmov pri drugih družbeno-političnih organizacijah. Pri tem je kvaliteta izbranih prav gotovo osrednje vprašanje. V vse izvršne in druge organe družbeno-političnih organizacij je potrebno vključiti politično renomirane ljudi, ki imajo ugled in katerih nastop in beseda nekaj pomeni. Vemo, da imamo težave s tem, da se ljudje funkcij brnijo in da je ponekod težko najti primerne ljudi. V sedanjem obdobju je kadrovska vprašanje zelo pomembno, ker sloni družbeno-politična aktivnost Socialistične zveze, kot tudi drugih organizacij na krajevnih organizacijah, kar včasih onemogoča zagotoviti ustrezen sestav, ali z drugimi besedami, za delovanje organov in organizacij je potrebno zagotoviti širše vključevanje občanov iz vrst proizvajalcev, kmetov in inteligentov, kar bo v večji meri zagotovilo ustrezno strukturo.

Mnenja smo, da bi krajevene organizacije morale povečati stik s članstvom prek glasila Socialistične zveze občine Domžale OBČINSKI POROČEVALEC, prek katerega bi o problemih in odprtih vprašanjih ter o svojem delu obveščali občane. Seveda bi potem krajevene organizacije morale posvetiti tudi določeno skrb razširjanju lista in dopisniškemu omrežju.

Prav bi bilo, če bi iz krajevnih organizacij aktivneje sodelovali s prispevki za časopis. Mnenja smo, da bi lahko prek Občinskega poročevalca uveljavili izmenjavo mnenj. Taki prispevki bi lahko pomenili veliko več kot kratko povzemanje informacij iz zapisnikov sej, čeprav tudi to ne gre zanemarjati. V časopisu ne rabimo samo kronologij, rabili bi informativna poročila, ki bi nakazovala politična vprašanja, njihov pojav, njihov razreševanje, ki bi dajala kratke pregledne stališča, sprejetih na različnih sestankih, v sekcijah, razgovorih itd. To stališče po informativni dejavnosti ne zadeva samo krajevnih organizacij, pač pa vse družbeno-politične činitelje, delovne organizacije, šole itd.

Izvršni odbor občinske konference je mnenja, da se je treba osredotočiti na nekatere probleme dela družbeno-političnih činiteljev predvsem z vsebinskih vidikov in zaradi nadaljnega koordiniranja dela, upoštevajoč Socialistično zvezo v občini in kraju kot organizatorja razprav.

Izvršni odbor občinske konference predlaga, da v vseh organizacijah in organiziranih skupinah stališč, ki so v pismu navedena, posebno nalogo v teh razpravah pa morajo nositi izvršni odbori krajevnih konferenc. Ti naj poskrbijo za to, da bo v razprave vključenih čimveč organizacij, kot tudi članov Socialistične zveze.

rad po kvalitetnih izdelkih in predmetih, med takimi pa se odloči za tiste, ki so cenejši.

Ne oziraje se na večji ali manjši komercialni uspeh sodelujočih pa imajo take prireditve tudi še drug pomen za Domžale in občino in v tem je tudi vzrok, da pozdravljamo prizadevnost organizatorjev. Že propaganda za sejem prek sredstev za množično obveščanje popularizira Domžale po vsej Sloveniji, privablja pa v Domžale tudi zelo mnogo ljudi. Ki sicer v Domžale ne bi nikdar prišli. Ti ljudje Domžale spoznajo, na sejmu ali pa v drugih lokalih, tako trgovskih kot gostinskih, trošijo svoj

denar in s tem povečujejo blagovni promet. In če so zadovoljni, se še vračajo v Domžale in mnogi so prav po tej poti postali stalni odjemalci v domžalski trgovski mreži. To dejstvo postane še posebno pomembno, če vemo, da obišče vsako sejensko prireditev v Domžalah od 15 do 20.000 obiskovalcev in da je velik del teh doma izven ožjega območja Domžal. In ker se vsi trudimo, da bi vsak po svoje prispevali k temu, da bi se Domžale izoblikovale v močan občinski center, ki bi s svojo vsestransko razvitostjo zadovoljeval potrebe svojega širokega zaledja, je njegova popularizacija za dosego tega cilja še kako

važna. Sejmi po svoje prispevajo k temu, da bodo Domžale lažje in hitreje postale poslovno središče področja severovzhodno od Ljubljane in absorbirale kupno moč velikega števila prebivalcev, naseljenih sredi med velikimi centri, Ljubljano, Kranjem in Celjem. Če pa smo prišli do tega spoznanja, potem je dolžnost vseh, tako gospodarskih organizacij, trgovskih organizacij, upravnih organov in vseh političnih dejavnikov, da napore Zavoda za gospodarsko propagando pri organizaciji takih prireditev podpro in mu s tem omogočijo, da bo svoj gospodarsko propagandni program lažje uresničeval. F.

Skrb za borce naj bi bila vsestranska

Po mojem mnenju se družbena skrb za borce NOV ne more odražati le z materialne plati, čeprav je tudi to treba resno in zavzeto reševati. Družbena skrb za borce naj bi bila vsestranska z ozirom na položaj te kategorije občanov.

Menim, da je prav tukaj vzrok za številna negotovanja, ki se izražajo v tej ali oni obliki.

Danes imamo tri četrtnine upokojene generacije v najlepših letih. Ko se je razmišljalo in ukrepalo o predčasnih upokojitvah borcev oziroma na njihovo narušeno zdravstveno stanje, je seveda ta ukrep prišel prav tudi delovnim organizacijam. Del reforme se je izvajal tudi na ta račun. Armada je upokojevala oficirje, kar je seveda razumljivo, vendar pri obeh primerih in razumljivo to, da se ni mislilo malo naprej, kaj bo s temi ljudmi. Ali se ni moglo pravočasno misliti na prekvalifikacijo te kategorije občanov? Ko smo imeli pred kratkim posvetovanje o teh stvareh, kate-remu so v Domžalah prisostvovali tudi predstavniki kamniške občine in gorenjskih občin, smo slišali celo o tem, kako so pre- kvalificirali stare avstrijske oficirje v delavce katastra, ki ga še danes imamo, kako je De Gaulle prekvalificiral upokojene oficirje v učitelje zgodovine in geografije. Pri tem pa smo se vprašali, kaj smo storili mi. Res je bilo dovolj možnosti dopolnitve znanja, toda vse premalo načrtno, če pa so nekateri tudi opravili določene šole v nekoliko skrajšani obliki, se jim to danes več ne prizna. To pomeni, da sistem prekvalifikacij ni bil načrten in perspektiven. Ostalo je le, da delovne organizacije priznavajo določeno strokovno sposobnost, če jo priznajo seveda.

Pozabili smo, da je smisel življenja v delu in smo v marsikaterem slučaju nesmiselno ukrepali, to pa se sedaj odraža v tem, da je ena generacija postala za delo nesposobna v najlepših letih. Čisto drugo je vprašanje upokojitve na osnovi medicinskih indikacij.

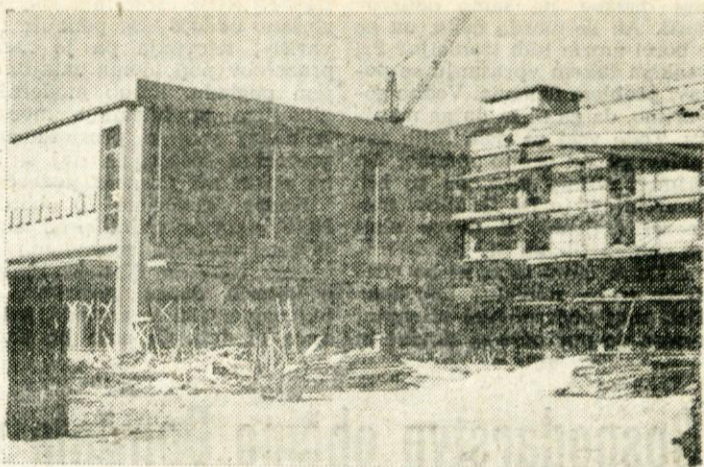
Ta družbeni problem pa vodi tudi naravnost v materialnega. Zaradi vsega navedenega so v mnogih primerih borci, ki so dolga leta opravljali važne funkcije in zavzemali odgovorne položaje, ostali pri pokojninah na ravni nekvalificiranih delavcev. Prav je, da danes skrbimo za to, da odgovorna mesta zavzemajo strokovni ljudje, vendar če so jih v preteklosti zavzemali ljudje izrednega entuziazma in so vložili v ta dela vse svoje življenjske moči in soko, je nepravilno, da v procesu upokojevanja ne pomenijo več, kot delavci z nižjo strokovno izobrazbo. To je isto, kot če vidimo bivšega višjega oficirja, ki dela kot vratar ali prodaja srečke. To pa vsekakor ni priznanje za priza-

devanje določene osebe v preteklem, včasih zelo dolgem obdobju. Pred nekaj dnevi sem videl odločbo o pokojnini starega revolucionarja, borca 1941, s katero mu je bila odmerjena pokojnina v mesečnem znesku 59.000 S din. Po vsem tem si nisem več na jasnem, kakšna je pokojnina borcev in kakšna naj bi bila. Da ne govorim o pokojninah borcev pred 9. 9. 1943, ki so sedaj že trotirane, pač zavisno od tega, kdaj so se upokojili. Zraven tega te pokojnine niso dostikrat niti na isti ravni, kot jih imajo občani, ki niso bili borci. Posvetovanje je nakazalo tudi na pojav, da dostikrat pokojnine borcev, ki niso več zaposleni, niso izplačane od prvega naslednjega meseca po vložiti zahtevka, pač pa šele prvi mesec po rešitvi njihove vloge za pokojnino.

Priznavanje posebne dobe. O tem čisto na kratko. Znano nam je, kako veliko število zahtevkov leži in čaka rešitve. Programira se doba 5 let. Koliko upravičencev tega ne bo doživelo, za koliko bodo prikrajšani, o tem ne govorimo. In ali je logično, da za 4 leta borbe rabimo sedaj še pet let (poleg 20) za pravno potrditev poslovanja?

Poročilo obsega tudi mnenje, da je treba pristojno službo okrepiti. Vendar je pri tem treba izreči, od kdaj sledi prošilcu denarna razlika. Navadno za 6 mesecev nazaj od dneva rešitve. In oprostite, pojavila se mi je misel, da je to lahko tudi namerno zaviranje. Namreč, če odločbo o priznanju posebne dobe izdaja Zavod za socialno zavarovanje za upokojenca, ki je zaprosil za priznanje posebne dobe in če to povežem s plačevanjem razlike samo za 6 mesecev nazaj, pa na kraju še s težavami sklada, potem vsako zavlčevanje prinese skladu nekaj prihranka. O tem bi bilo dobro razmisliti. Zanimivo pri tem je, da je med temi prosilci precej aktivnih borcev NOV, ki so vse do zadnjega odlašali, misleč, da jim je dovolj samo to, da so prebili v NOV čas pred 9. 9. 43 in niso uveljavljali tistega časa, ko so pred vstopom v NOV organizirano delovali.

Družinske invalidnine. O tem ne govorim na tem mestu prvič, pa klju btemu ne morem preko. V SRS je ca. 18.000 upravičencev. Če bi od teh izvzeli tiste, ki imajo urejen življenjski standard, menim da ne bi bilo potrebno znatnih sredstev, da se ostalim zagotovi vsaj 5.000 S din. Trditve, da je družinska invalidnina le simbolična, ne moremo sprejeti, ker to ni simbolika, prej naša sramota, da tega nismo vseh 22 let mogli urediti. Delno se res rešuje preko invalidskega dodatka, delno preko priznavalnin, delno pa se ne rešuje. Mene osebno vznemirja to, da en problem vedno delimo na nekaj faktorjev in s tem kom-

Letošnji majski sejmi bo v že urejenih prostorih bodočega komunalnega centra v Domžalah. Ta bo skupno z Veleblagovnico, v kateri gredo dela h koncu, in pa z obratom družbene prehrane, ki bo stal na drugi strani dvorane in za katerega investitorja še ni, predstavljal novo središče Domžal z vsemi objekti, ki mestnemu centru pritičejo

pliciramo sam postopek, občanom pa nalagamo dolžnosti vlaganja številnih prošelj in potem še razna druga pota. Kaj ne bi bilo enostavneje imeti eno družinsko invalidnino s spodnjo in zgornjo mejo, ki bi se uporabljala primerno dejanskemu materialnemu stanju upravičenca? Na ta način bi bilo treba napisati za vsakega prosilca le eno odločbo, ne pa dve ali tri. Zmanjšal bi se administrativni postopek, ki je včasih že prava mora.

Delno se je z novim zakonom zboljšal položaj upravičencev, ki so samohranilci, ali so izgubili več otrok. Vendar je pojem samohranilstva precej ozek. O tem sem že tukaj govorila in bom ponovno: Imamo precejšnje število hribovskih krajev, kjer žive upravičenci do družinske invalidnine. Največkrat so to sedaj zelo stari ljudje, ki žive ali kot preživetkarji na kmetijah, ki v stvari niti niso kmetje, ali pa sami, medtem ko so otroci odšli od njih. Kako je s temi starčki, ali lahko mislimo. Pa kljub temu ne najdemo možnosti, da jim povečamo družinsko invalidnino vsaj za kakšen star tisočak. Včasih je tem ljudem edino denarno sredstvo, ki ga dobe v roke, le 1.200 S din.

Nižjestopenjski invalidi so še vedno v senci predpisov. Res jih ne moremo primerjati z višjestopenjskimi, vendar je dostikrat posredi še bolezen in tudi delovna nesposobnost. To potrjuje dejstvo, da je v naši občini le še 20 % teh invalidov v delovnem razmerju. Tukaj na splošno ne bi bilo mogoče urejati, pač pa bo treba po posameznih primerih, vsaj pri upravičencih invalidskega dodatka.

Priznavalnine. Te vrste družbene pomoči za borce NOV se je nekako približala družbeni pomoči za socialno ogrožene osebe, ki pa jih ne moremo enako obravnavati. Pripročilo Skupščine SRS ni bilo dovolj učinkovito. Že samo ime te vrste pomoči

družbe govori o tem, da je to oblika priznanja družbe. Namen pa je strogo socialen. Tudi poročilo samo izhaja iz tega, saj se kot pogoj za pridobitev priznavalnine nosilcev spomenice 41 omenja census 30.000 S din na družinskega člana. Verjemite mi, da se sprašujem, če je to mogoče. Nekeč mi je neki občan v drugi republiki rekel, da bi vsi prvoborci zaslužili najvišje pokojnine. Že za samo hrabros. Pa se mi zdi to zelo realno.

Mnenja sem, da za prvoborce ne sme biti census za pridobivanje priznavalnine manjši, kot je census za pridobitev pravice do otroškega dodatka. Treba je imeti v vidu, da so ti ljudje kasneje stopali v zakonsko zvezo in še niso došolali svojih otrok.

Drugi vprašanj s področja družbene skrbi se ne bom dotaknila, ker bo verjetno v razpravi še vse osvetljeno. Hočem se pa dotakniti tistega dela družbene skrbi, ki ne bazira čisto na materialni podlagi ali pa ne na socialni podlagi. Menim pa, da to tudi spada v okvire družbene skrbi za borce NOV.

Prvo je področje negovanja in razvijanja tradicij NOB. Menim, da je prav, da se v splošnem okviru spregovori enkrat o tem tudi tukaj. Vse analize, ankete in druge možnosti so pokazale na to, da mladi zelo slabo poznajo zgodovino NOV. Stari borci, ki imajo sposobnosti in smisel za tovrstni kontakt z mladino, obiskujejo šole in govore mladim o preteklosti, iz katere je izšla sedanost. To je brezplačno, ker nihče nima denarja, da bi plačeval ure takega izobraževanja. To se pravi z drugo besedo da so borci nekaj vse opravljali prostovoljno, zato naj sedaj tako nadaljujejo. Pa resnično zelo radi, vsaj na tem področju. Vendar vs iskupaj se pa ob tem sprašujemo, kdaj se bo pristojnim zdelo potrebno, da se zgodovina NOB vnese v učbenike. Razvijanje tradicij NOB je stvar

vse družbe, ne samo odborov ZZB. Ali se morda čaka, da bo z borci umrla tudi tradicija? Pri vsakem takem vprašanju se pojavi problem denarja. Vedno govorimo, da ga ni in da ga manjka. Toda vsaj za dela tujih avtorjev ga še vedno imamo. Na primer, slišala sem, da so bili Churchillovi in De Gaullovi memoari dotirani. Z druge strani pa menda Ukana ni bila dotirana. Če je temu tako, se bo vendarle treba zamisliti nad tem. Tisk vsaj občasno več ali manj posega na področje zgodovine in

tradicij NOB, radio ima zelo poslušano oddajo »Se pomnite tovariši«, televizija pa je razen praznikov popolnoma zatajila v tem pogledu. Kljub modernim gibanjem bi televizija morala le nekaj svojega prostora dati preteklim časom, pa naj si bo na enem ali drugem področju.

Kadar govorimo o borcih NOV, nam je vedno pred očmi mlada armada, sestavljena iz borcev NOV in POJ. Ti ljudje, o katerih danes govorimo, so bili ustvarjalci te armade, njeni sestavni deli. Če smo jih zbri-

salj s seznamov vojnih enot ali to še ne pomeni, da danes nimajo razen praznikov nič skupnega z armado. Imajo in morajo imeti, ker so kljub temu njen sestavni del. To pa vidite, tovariši poslanci, je tisto področje, ki je za bivše borce zelo, zelo občutljivo in ni samo materialnega pomena, temveč širšega, o katerem pa se mora končno tudi pri nas spregovoriti kakšna beseda. Ni dovolj pri proučevanju problemov gledati samo materialno plat, vendar ta čestokrat napravi neprobojen zid

do drugih, ki pa se ne smejo odmakniti od življenjskega prirozišča, ne sedaj in tudi še ne kasneje.

Poslanka republiškega zbora skupščine SRS-ov, Marija Ivković je za eno prihodnjih sej tega zbora dala naslednji predlog:

»Na eni naslednjih sej RZ naj se obravnava vprašanje naše trenutne obrambne sposobnosti in pripravljenosti.«

O njenem sodelovanju v razpravi o tem vprašanju bomo poročali.

Gospodarstvo občine Domžale v letu 1967

Izvillek iz poročila na seji skupščine

Osnovne značilnosti gospodarstva občine so bile v letu 1967 naslednje:

porast fizičnega obsega industrijske proizvodnje za 4 %;

porast izvoza za 31 %;

nenahno zniževanje izvoza na konvertibilno področje;

presežanje planskih predvidevanj proizvodnje in izvoza;

zmanjšanje fizičnega obsega kmetijskih pridelkov;

stagnacija zaposlovanja;

povečevanje brezposelnosti;

velike zaloge in terjatve;

poslabšanje razmerij delitve dohodka na škodo akumulacije;

znižanje produktivnosti, rentabilnosti, ekonomičnosti in akumulativnosti;

velika iztrošenost osnovnih sredstev, posebno delovnih priprav;

prepočasna modernizacija proizvodnje;

nizka stopnja izkoriščenosti kapacitet.

Na industrijsko proizvodnjo so vplivali zlasti naslednji dejavniki:

povečana konkurenca na domačem in tujem tržišču;

liberalizacija uvoza;

povečan izvoz;

pomanjkanje nekaterih surovin;

spremembe v asortimentu proizvodnje;

premajhna povezava med proizvodnjo in potrošnjo;

preusmerjanje proizvodnje.

Fizični obseg industrijske proizvodnje se je povečal za 4 % in presegal tendenco naraščanja predhodnega leta za 3 %.

Vrednostno je proizvodnja porasla za 12 %. V primerjavi s preteklimi leti ugotavljamo vedno manjši razkorak med vrednostnim in količinskim porastom proizvodnje kot posledico: zniževanja cen zaradi manjšega povpraševanja, izvažanja pod lastno ceno, pogostega nesorazmerja med zamrznjenimi cenami izdelkov in sproščenimi cenami surovin.

Planska predvidevanja industrijske proizvodnje za leto 1967 so bila presežena za 2 %. Vendar pa polovico gospodarskih organizacij predvidevanj ni realiziralo zaradi že omenjenih dejavnikov.

Izvoz se je v letu 1967 povečal v občini od 3,3 na 4,3 milijona USA \$ ali za 31 %. Odstotek izvoza na konvertibilno področje se je skozi vse leto zmanjševal in je predstavljal ob koncu leta 50 % nasproti 74 % v predhodnem letu. Pogoji trgovanja so se namreč zaradi formiranja brezcarinskih tržišč v okviru držav članic ekonomskih gospodarskih skupnosti EGS in EFTA močno zaostri. Zlasti je prišlo do močnega zmanjšanja izvoza na področje EFTA, kar so njene članice v letu 1967 ukinile medsebojne carine in obdržale nacionalne

carine v menjavi z drugimi državami. Gospodarske organizacije zaradi visokih carinskih stopenj in doseganja nizkih cen na zahodnem tržišču niso bile v večji meri zainteresirane in so tja izvažale le toliko, kolikor je zahtevala veza izvoz-uvoz.

Na porast izvoza in njegove strukturne premike je v letu 1967 najbolj vplivala Združena kemična industrija, ki je svoj celotni izvoz povečala skoraj za štirikrat, samo na nekonvertibilno področje pa skoraj šestkrat. Podjetje je uspelo izvoziti na vzhodno tržišče večje količine premaznih sredstev, predvsem oljne barve, emajlov za hladilnike, avtolakov, nitroemajlov in nitrobrezbarvnih lakov. Na konvertibilno področje pa je izvažalo le svinčev minij.

1. Članice EGS: Italija, Francija, Zahodna Nemčija, Beneluks, Grčija.

2. EFTA: Švedska, Norveška, Danska, Svica, Avstralija, Portugalska, Anglija.

3. SEV: socialistične države vzhodne Evrope.

Fizični obseg kmetijskih pridelkov se je v letu 1967 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 3 %, od tega v družbenem za 11 % in zasebnem sektorju za 2 %. Kmetijski pridelki so bili v preteklem letu v veliki meri odvisni od neugodnih vremenskih razmer v posameznih rastnih obdobjih.

Velika razlika v hektarskem donosu zasebnega in družbenega sektorja v veliki meri še nadalje izvira iz velikega nesorazmerja v porabi umetnih gnojil, saj je bilo na 1 ha obdelovalne površine družbenega sektorja v letu 1967 porabljeno 665 kg umetnih gnojil, v zasebnem pa le 77 kg, ter slabe mehaniziranosti zasebnega kmetijstva.

Tržnost zasebnega sektorja se tudi v letu 1967 ni izboljšala, ampak v primerjavi z letom 1966 še poslabšala. Deficitarnost pri vrtninah, ki jo ugotavljamo že vrsto let, se je povečala pri vseh, razen pri papriki in drugih vrtninah. Na znižanje tržnosti opozarja deloma tudi zmanjšanje fizičnega obsega odkupa (za 12 %), na kar je vplivala seveda tudi odkupna politika prejšnjih let.

Skromen porast prometa pri neživilih opozarja, da se občani s tovrstnim blagom oskrbujejo v znatni meri v bližnjih trgovskih centrih. Po ocenah na ta način izpade letno iz občinskega proračuna 2,5 milijona din prometnega davka.

Promet v gostinstvu se je povečal za 7 %, v družbenem za 13 %, v zasebnem pa je manjši za 4 %. Na nizek porast prometa je vplivala predvsem prodaja alkoholnih pijač, ki se je zmanjšala v družbenem sektorju za 5 % in v zasebnem za 8 %, kar je v veliki meri odraz sedanega sistema

obračunavanja prometnega davanja vino, ki ne stimulira večje potrošnje kvalitetnih vin in neenakomerno obremenjuje prodajo v posameznih vrstah gostinskih podjetij ter pri posameznikih. Neizdelana davčna politika povzroča tudi očitna nesorazmerja med posameznimi davčnimi zavezanci, posebno pa v obremenitvi družbenega in zasebnega sektorja.

Turistični promet nam daje v letu 1967 zelo skromne rezultate. Število gostov se je znižalo od 4.537 v letu 1966 na 3.778 v letu 1967. Zaradi podaljšane poprečne dobe bivanja gostov od 1,5 na 2,2 dni se je število prenočitev povečalo od 6.635 na 8.426. K temu je pripomogel porast števila prenočitev domačih gostov, ki so se povečale nasproti letu 1966 skoraj za dvakrat. Treba pa je opozoriti, da gre pri tem v glavnem za več ali manj stalne goste gostinskega podjetja, ki so zaposleni v Domžalah.

Največ turistov, predvsem tujih, je prenočevalo v gostišču »Konšek«; v Gostinskem podjetju ter v šoli v Grobljah. Zelo skromna je bilanca domžalskega campinga, saj se tja ni zateklo celo sezono več kot 80 tujcev. Turistično društvo pa praktično ni imelo nobenega prometa, kar dokazuje popolno neizkoriščenost turističnih sob v zasebnih gospodinjstvih.

Gibanje zaposlenosti v letu 1967 izraža težnje delovnih kolektivov, da ne sprejemajo novih delavcev, oziroma da njihovo število celo zmanjšujejo, še prav posebno zaradi tega, ker v nekaterih obstoja presežek delovne sile zaradi modernizacije in intenzifikacije proizvodnje.

Zmanjšanje števila zaposlenih je pomembno zlasti v terciarnih dejavnostih, kjer smo pričakovali ravno nasprotno tendenco. V zadnjem trimesečju smo sicer za beležili znaten porast v trgovini in manjši v obrti, vendar kljub temu lanskoletna raven še ni bila dosežena.

Zmanjševanje izmenskega dela in nizka stopnja izkoriščenosti kapacitet opozarjata na določene rezerve tudi v industriji.

V letu 1967 se je delež ženske delovne sile znižal od 56,3 na 55,6 %. Znižala se je tudi stopnja fluktuacije delovne sile za 21 %. Zlasti pa je pomembno tudi upadanje zaostankov zaradi bolezni. Tako je bilo v vseh gospodarskih panogah poprečno mesečno na bolniškem dopustu 139 ljudi v letu 1966, v letu 1967 pa le 56.

Še nadalje se povečuje brezposelnost. Konec decembra je znašalo skupno število brezposelnih, prijavljenih pri Zavodu za zaposlovanje, 277.

Od teh je:

62 % žensk,

72 % mladine, kar pomeni, da se ne opravlja običajna kadrovska selekcija (zamenjava slabih z dobrimi kadri),

45 % takih, ki prvič iščejo zaposlitev,

4 % takih, ki prejema denarno nakazilo.

Poprečni osebni dohodki v občini so se povečali za 8%, kar dokazuje, da so v poprečju delovne organizacije sproti usklajevale rast nominalnih osebnih dohodkov z rastjo življenjskih stroškov, ki so porasli za prav toliko. Osebnih dohodkov so najhitreje povečali v prometu, trgovini ter družbenih in državnih službah. Najvišje osebne dohodke so dosegle družbene in državne službe in znašajo 1.181 Ndin povprečno na zaposlenega. Do velikega porasta osebnih dohodkov je prišlo v nekaterih dejavnostih zaradi zmanjševanja števil zaposlenih, kar kaže medsebojna primerjava porasta izplačanih in poprečnih osebnih dohodkov.

Produktivnost dela v industriji, merjena s fizičnim obsegom proizvodnje na zaposlenega, se je povečala za 5%, medtem ko so se realni osebni dohodki zmanjšali za 7%. Ob tem zaostajanju realnih osebnih dohodkov za produktivnostjo dela nastopa vprašanje, ali vodilni in strokovni kadri gospodarskih organizacij pravilno usmerjajo proizvodnjo in prodajo izdelkov, saj so v večini industrijskih podjetij nominalni osebni dohodki naraščali počasneje od porasta življenjskih stroškov, kljub hitrejšemu naraščanju osebnih dohodkov od dohodkov gospodarskih organizacij na škodo akumulacije.

Na dosežene finančne rezultate so v letu 1967 vplivali poleg obsega proizvodnje in prometa dogajanja na mednarodnem in domačem trgu, zaostreni pogoji gospodarjenja, zlasti nadaljnje izpopolnitve na področju kreditnega, deviznega in zunanjetrgovinskega sistema, spremembe v sistemu socialnega zavarovanja in revalorizacija osnovnih sredstev.

Fakturirana realizacija se je povečala v primerjavi z letom 1966 za 11%. Terjatve do kupcev so narasle od 48,9 na 72,7 milijona din ali za 47%. Poleg velikih terjatev predstavljajo veliko breme gospodarstva zaloge, posebno gotovih izdelkov, kot posledica še vedno nezadostne prilagojenosti proizvodnje spremenjenim zahtevam trga, kar hromi prizadevanja in možnosti za povečanje proizvodnje. V drugem polletju 1967 so se zaloge začele sicer zniževati pa tudi terjatve so naraščale s počasnejšim tempom. Kljub tem pozitivnim

premikom pa je likvidnost gospodarstva še vedno izredno nizka. Zaloge v gospodarstvu predstavljajo še vedno 78% družbenega proizvoda, samo v industriji pa 81%.

Materialni stroški, katerih cene so hitreje naraščale od cen proizvodov in storitev, so vplivali na stagnacijo družbenega proizvoda, zaradi revalorizacije osnovnih sredstev, ki se je odrazila v močno povečani amortizaciji, pa se je neto produkt v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 2%. Porast neto produkta so v celotnem gospodarstvu zabeležile le terciarne dejavnosti, ki so tudi edine presegle ustvarjeni dohodek za razdelitev ter ustvarile več sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo, kot predhodno leto.

Hitrejša naraščanja osebnih dohodkov od dohodka je poslabšalo razmerje v delitvi dohodka za škodo akumulacije. Problem pa ni samo v nižji stopnji akumulacije, ampak tudi v neustrezni strukturi njene porabe. Gre za zmanjšanje deleža akumulacije, porabljenega za naložbe v osnovna sredstva ob veliki vezavi sredstev v zalogah. Sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo ostanejo manjša, v primerjavi s predhodnim letom, kljub upoštevanju velikega povečanja sredstev za amortizacijo (—12%), kar kaže na nadaljnje manjše možnosti za nove naložbe. Zato bo v prihodnje še bolj potrebno, da gospodarske organizacije težijo k povečani koncentraciji teh sredstev prek bančnega mehanizma. Podružnica KB Ljubljana v Domžalah je že pristopila k vzpodbujanju gospodarskih organizacij, da v ta namen pri njej vročajo svoja sredstva na podlagi posameznih odnosov. Sedanja velika iztrošenost osnovnih sredstev, posebno pa delovnih priprav, nunjo narekuje modernizacijo proizvodnje, ki pa je z razdrobljenimi sredstvi ne bo mogoče uspešno izvesti.

Gospodarstvo je v letu 1967 dosegalo nižjo stopnjo ekonomičnosti, produktivnosti, rentabilnosti in akumulativnosti, kot v letu 1966.

Medtem ko smo ugotovili, da produktivnost, merjena s finančnim obsegom proizvodnje na zaposlenega, hitreje narašča od realnih osebnih dohodkov, pa nam produktivnost, izračunana iz neto proizvoda na zaposlenega, kaže nasprotno tendenco.

Ravno v tem pa se odraža velika zamrznjenost novo ustvarjene vrednosti v zalogah in terjavih.

Najakumulativnejša dejavnost v občini je trgovina, kar se odraža tudi v njeni živahni investicijski dejavnosti.

V letu 1967 so v občini poslovale z izgubo štiri gospodarske organizacije: INDUPLATI, MELODIJA, NOVOPREM in PEC.

V občini Domžale obstaja sedem obratov podjetij, ki imajo sedež izven domžalske občine. Skupaj so v letu 1967 ustvarili okoli 113 milijonov din celotnega dohodka, kar predstavlja 26% od celotnega dohodka, ki so ga ustvarile gospodarske organizacije s sedežem v občini in okoli 11 milijonov dohodka, kar pa je le 10% od dohodka gospodarskih organizacij s sedežem v občini.

Ob ugotavljanju uspešnosti oziroma neuspešnosti gospodarjenja v preteklem letu, bi veljalo letos upoštevati naslednje:

republiški in zvezni poslanci bi morali ostreje zahtevati nujne spremembe v našem deviznem in zunanjetrgovinskem sistemu, ki bi vplivale na pospeševanje izvoza;

trgovina kot gospodarska panoga v občini ne sme nastopati samo kot preskrbovalec z živili, ampak mora zagotoviti tudi preskrbo z drugimi proizvodi, s čemer bo v veliki meri prispevala k popolnejšemu zadovoljevanju potreb prebivalstva, hkrati pa tudi k povečanju proračunskih dohodkov;

trgovina bi morala pokazati tudi večji interes za odkup kmetijskih pridelkov, zlasti tistih, ki so na področju občine deficitarni;

velika iztrošenost osnovnih sredstev, posebno pa delovnih priprav, nunjo zahteva čim hitrejšo modernizacijo, kar pa terja nunjo združevanje sredstev. S tem v zvezi bi morale gospodarske organizacije izdelati kratkoročne in dolgoročne razvojne programe in se s pogodbenimi odnosi povezati z banko;

gospodarske organizacije bi morale v celoti proučiti gibanje produktivnosti in realnih osebnih dohodkov.

S. M.

Razvitost - nerazvitost

Nadaljevanje razprave iz prejšnje številke

V zadnji številki smo se seznanili s pojmom razvitosti in nerazvitosti, opisali, kako se ta razklanost zrcali v svetovnem prostoru in kako se najbolj napredne in zavestne sile bore, da bi to razdaljo, ki se na žalost ne krči, pač pa iz leta v leto vedno bolj širi, omejili in spravili v še znosne odnose.

V tej pestri paleti razvitih in nerazvitih smo našemu bralcu predstavili tudi mesto naše dežele, s tem pa tudi vse tiste neštete in hude napore, ki sta jih Jugoslavija kot celota in Slovenija kot ena njenih republik prispevali v boju za doseg večje stopnje razvitosti.

Seveda pa na svetu ni dežele, kjer se isti problemi bolj ali manj razvitih področij ne bi pojavljali. Vzemimo si samo sosednjo Italijo, kjer že desetletja bolj ali manj uspešno zmanjšujejo ogromne razlike med razvitim in zelo industrializiranim severom

ter nerazvitim in patriarhalnim jugom. Podobne razlike obstoje v Zvezni republiki Nemčiji, kjer vsakoletno investirajo težke milijarde v razvoj nerazvitih področij, v Franciji, kjer je tako za ostalih področij še mnogo več, da ne govorim o ZDA, kjer so razlike med skrajno industrializiranim belim Severom in zaostalim črnim Jugom že posebno vidne.

Debelo bi se zlagali, če bi trdili, da v SFRJ ni razvitih in nerazvitih in če bi demagoško zagotavljali, da smo te razlike že premostili in odpravili. Tako kot povsod drugje so tudi v SFRJ te razlike v razvitosti posledica neenakomernega in zelo zakasnelega razvoja. V obdobju, ko so v Slovenijo in severni del Hrvatske prodrla pozni elementi kapitalistične industrializacije, na kaj podobnega v južnih predelih zaradi stoletnih fevdalistično urejenih razmer sploh ni

bilo misliti. Takšno stanje je ostalo v bistvu nespremenjeno tudi v obdobju stare Jugoslavije, ki razen Srbov, Hrvatov in Slovencev sploh ni priznavala drugih narodnosti. Razumljivo je potemtakem, da so se razlike med posameznimi območji kljub zelo počasnemu razvoju Slovenije in Hrvatske, delno pa tudi Vojvodine ne zmanjšale, pač pa večale. Cenim, da je moč te razlike ob osvoboditvi v letu 1945 označiti z razmerjem 1:10 v korist Slovenije.

Kaj storiti in kako likvidirati to nevzdržno stanje, to je bilo prvo vprašanje, ki si ga je zastavljala nova Jugoslavija.

Ali naj razvitejša območja »počakajo«, da jih nerazviti »dohite«? Ali naj omogočimo v nerazvitih območjih precej hitrejšo rast, da bi se ta razdalja zmanjšala in likvidirala?

Ali naj...

Ali naj...

Nešteto vprašanj in nešteto načinov, o katerih svetovna ekonomska politika sploh še ni razmišljala, je bilo v tem času na dnevnem redu. Zedinili smo se, da mora rast proizvodnje na-

raščati mnogo hitreje v nerazvitih območjih in da pri tem ne gre ovirati rasti razvitih predelov, ki edini lahko proizvajajo to, kar vsi skupaj in še posebno »nerazviti« v obdobju rasti potrebujejo.

Takšen razvoj pa, seve, ni kar tako enostaven, hiter in nezahteven, kot si to marsikateri nepoučen bralec predstavlja. Da bi si ta proces drastično predstavili, si bomo v priloženi tabeli ogledali istočasni razvoji razvitih, ki startajo s skupnim kapitalom 1000 in 5% stopnjo letne rasti ter nerazvitih, ki startajo s kapitalom 100 in s stopnjo 10% letne rasti.

Tabela, ki jo tu navajamo, je popolnoma poljudna, saj so bile stopnje rasti gospodarstva posameznih območij SFRJ v preteklosti dokaj drugačne od teh, ki jih zaradi enostavnosti tu omenjam. Bistvena je ugotovitev, da se škarje med obema grupama ne zapirajo tako hitro, kot si to normalno predstavljamo. Vsekakor je treba z zadovoljstvom ugotoviti, da smo kljub iskanju in marsikateri stranski poti, ki smo jo v praksi ubrali, le uspeli

Konec leta	Kapital razvitih	Odnos nerazvitih	razviti nerazviti
0	1000	100	10 : 1
1	1050	110	
2	1102,2	121	
3	1157,3	133,1	
4	1215,1	146,4	
5	1275,8	161	
6	1339,3	177,1	7,3 : 1
7	1406,2	194,8	

zmanjšati to veliko razliko. Cenin, da se je nekdanji odnos

1 : 10 zmanjšal na stopnjo 1 : 5 v korist Slovenije.

Zrtve, s katerimi smo to dosegli, nedvomno niso majhne, so pa še vedno neznatne v primerjavi z razširjenostjo jugoslovanskega trga, ki smo ga v dobršni meri že dosegli.

O vsem tem in o poteh, ki bi jih kazalo ubrati v blagovno-tržnih, a tudi v planskih pogojih naše gospodarske reforme, bomo razmišljali v naslednjem sestavku.

Cene Matičič

Vodenje knjig v obrtništvu

S sprejetjem novega zakona o vodenju poslovnih knjig v privatnem sektorju obrtništvu in gostinstva so se pojavili nekateri problemi. Zakon namreč predvideva, da morajo od 1. aprila 1968 voditi štiri poslovne knjige vsi privatniki in gostinci, ki so lani imeli več kot 15.000 novih dinarjev čistega dohodka ali če služba za dohodke predvideva, da bodo tak dohodek dosegli letos. Do sprejema tega zakona so pri obdavčitvi nekaterih obrtnikov bile nepravilnosti zaradi tega, ker je prejšnji zakon določal, da morajo biti vsi uslužnostni obrtniki pavšalizirani. Po teh določbah so bili pavšalno obdavčeni tudi tisti obrtniki, ki so izvrševali usluge, čeprav je bilo očitno, da pri svojem delu dosega znatno višje dohodke od obdavčenih. Ta nepravilnost je med drugim izrazila zahtevo po spremembah v zakonodaji, zaradi česar je bil letos sprejet prej omenjeni zakon. Prvo sporno vprašanje v tem zakonu je višina dohodka od katere je odvisno, kdo knjige vodi in kdo ne. Gospodarska zbornica in nekateri drugi republiški organi, ter vse strokovne službe pri občinskih skupščinah v Sloveniji so se zavzemale za 25.000 N din čistega dohodka kot mejo, od katere navzgor se morajo voditi knjige. Ta predlog pa v zakonu ni bil upoštevan. Zakon skuša predvsem zagotoviti dejanske osnove za obdavčenje večine obrtnikov. Pri tem predpostavlja, da bodo vsi obrtniki knjige vodili natančno in vestno. Za tiste, ki določb zakona ne bi upoštevali, pa je predvidena sankcija v zakonu o prispevkih in davkih, kjer se neobdavčeni dohodek oceni, od njega določi prispevek, oziroma davek, ta vsota pa se poveča za 100 %. Z doslednim vodenjem knjig bi tako obrtniki kot služba za dohodke letos lahko ugotovila dejansko gospodarsko osnovo in finančno zmogljivost obrtnika — posameznika, iz česar bi drugo leto izračunali realne, to pa pomeni nižje stopnje za obdavčenje. Na terenu so se v zvezi s temi problemi pojavile nedgovorne parole o tem, da bo zakon spremenjen, da bo prišlo

do odstopanja od določil zakona in tako dalje.

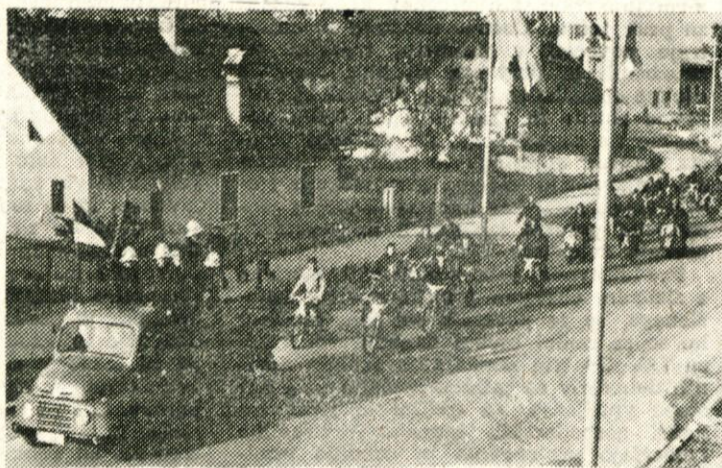
Nekateri obrtniki so že pred nakupom knjig ugotavljali, da teh ne bo mogoče voditi brez kvalificiranih knjigovodskih delavcev. Po zagotovitvi sekretariata za finance pa so vse štiri knjige pripravljene tako, da bi jih mogli voditi vajenci po zaključnem drugem letu učne dobe. Zaradi teh težav je Delavska univerza Domžale razpisala seminar za vodenje knjig, ki je bil uspešno izveden, vendar s slabo udeležbo. Po našem mnenju je po nabavi knjig večina obrtnikov ugotovila, da ni problem voditi te knjige in se zato za seminar ni prijavila.

Učinek, ki ga lahko da natančno vodenje knjig, pa bo popoln šele takrat, če bo zagotovljena dosledna kontrola knjig in pregon kršilcev zakona o poslovnih knjigah. Vodenje teh knjig zato pomeni za službo za dohodke pri skupščini občine Domžale dodatno obremenitev v obliki pogostne in kvalitetne kontrole vodenja knjig. S prvim marcem je bil na občini nastavljen inšpektor za kontrolo dohodkov, ki bo imel na skrbi predvsem kontrolo knjig, vendar bo brez pomoči ostalih uslužbencev težko izpolnjeval vse naloge v zvezi s tem. Na tem mestu je potrebno opozoriti na dejstvo, da je bilo samo pri nekajdnevni kontroli knjig v privatnem gostinstvu obračunanega več milijonov prometnega davka, ki bi brez kontrole predstavljal davčno utajo. Zato bo treba kontrolo še poostriiti, posameznike, ki poskušajo pridobivati premoženje na račun prometnega davka, pa ostreje kaznovati.

O teh problemih je razpravljala tudi občinska skupščina in naročila službi za dohodke in odboru obrtnikov, da skupaj predvidita tudi možnost postopnega prehoda na vodenje knjig. Ta možnost je izražena v obliki pogodb med občino in obrtniki. O pripravi na izvajanje te možnosti bodo obrtniki obveščeni s posebnimi obvestili. Vendar pa bo možnost sklepanja pogodb, ki bi začasno nadomestile vodenje predpisanih knjig, omejena po kriterijih, ki jih bo določil odbor za obrt.

A. D.

Proslavili smo 1. maj

Letošnji tradicionalni prvomajski sprevod in budnico so organizirali člani delovnega kolektiva Papirnice, tako kot vsako leto pa je tudi letos sodelovala domžalska godba. Razlika od prejšnjih sprevodov pa je bila v tem, da je bil letošnji prvič popolnoma motoriziran in da je obšel poleg Domžal tudi okoliške kraje vse do Črnega grabna

Priprave na praznovanje prvega maja so tudi letos v večini naših delovnih kolektivov močno razgibale članstvo. Odločitve o načinu in obliki praznovanja so bile najrazličnejše. Ponekod so priredili svečan program, drugod so se dogovorili za izlet in podobno. Občinski sindikalni svet je v sodelovanju z Zavodom za glasbeno izobraževanje in pevskega zborja prosvetnih društev »Tine Kos« iz Moravč, »Janko Kersnik« iz Lukovice, društva upokojencev iz Domžal, pevskega zborom »Svoboda« Domžale ter vokalnim oktetom »Tosama« Domžale organiziral centralno proslavo na predvečer praznika v kino dvorani v Domžalah. Poslanec organizacijsko-političnega zbora prof. Cene Matičič je govoril o pomenu praznika, o solidarnosti delavskega gibanja in o pojavih zlorabljanja

človeških pravic z agresivnimi dejanji kapitalizma. Svobodoljubni narodi, napredna ljudstva streme za miroljubno koeksistenco in sožitjem narodov, vzemajo se za politiko neangajiranosti in odpravo vseh tistih elementov, ki za vsako ceno skušajo uveljaviti izkoriščanje človeka po človeku.

Sodobni čas tudi v naši družbeni skupnosti s svojo gospodarsko reformo terja povečane napore in prizadevanja delovnih ljudi Jugoslavije za nadaljnjo uveljavitev in jačanje ekonomske moči naše države, katere člen je tudi gospodarstvo domžalske občine. Družbeno življenje, ki temelji na naprednih osnovah, si prizadeva iz dneva v dan izboljševati družbene pogoje in realizirati sodobne težnje delovnega človeka.

M.

Maj v znamenju pesmi

Akademija letošnjega največjega praznika delovnih ljudi, dneva ljudi, ki se borijo za socialistično družbo, za bogato in svobodno družbo, ki bo nudila svojemu članu to, kar potrebuje, tako je v svojem svečanem govoru poudaril poslanec republiškega zbora prof. Cene Matičič, je potekala v znamenju naše narodne in umetne pesmi.

Za razliko od lanskoletne proslave, ta se je odvijala v še nedograjeni dvorani novega kulturnega doma in v znamenju domače kantate, je ležal čar letošnje proslave v nastopih posameznih zborov, ki so tako kot pretekla leta prihitali iz raznih krajev naše občine, da bi trezno, preudarno in zanosno

prispevali svoj delež k proslavi skupnega praznika.

Pred številnimi poslušalci, ki so v dobršni meri napolnili staro dvorano, se je tako gvrstila plejada manjših in večjih, amaterskih pevskega in podeželskih zborov, ki so s svojo pesmijo svečano, dostojno in originalno počastili 1. maj.

Prijetno so me presenetili mladi fantje okteia »Tosama-Univerzale«, ki so pod vodstvom znanega pevovodje tov. Juvana ubrano in prijetno zapeli štiri narodne, med katerimi sta najbolj ugajali Vodopivčeva »Zabljaj svatba« in mehko ter lirčno odpeta »Plovi, plovi«.

Kdo ni mogel biti vesel in zadovoljen ob pogledu na starostno pestro, moškega zbora

»Tine Kos« iz Moravc, ki nam je pod vodstvom Mira Capudra z vso prizadevnostjo in rudimentalno zavzetostjo zapel tri pesmi, med katerimi je prav posebno ugajala Kernjkova »Mojece«.

Imenitno so se odrezali tudi fantje iz Lukovice, združeni v moškem zboru »Janko Kersnik«. Pod vodstvom znanega dirigenta Peregrina Capudra so nam lepo odpeli tri pesmi in igri slučaja je pripisati, da je rusko legendo Sergeja Zarova, »Dvanajst razbojnikov« pelo točno »dvanajst rokovnjačev«, ki so zavestno ali pa ne, slučajno ali pa namenoma povežali zgodbo stare ruske legende z rokovnjaško tradicijo Črnega grabna.

Z veliko mero optimizma, dobre volje in tudi življenjske sile, so se predstavili številni člani moškega zbora upokojencev iz Domžal, ki so nam pod vodstvom Tomaža Habeta predstavili štiri pesmi, med njimi tudi »Slovenska zemlja« Ferda Juvanca, ki je poleg Foersterjevih »Gorenjcev« najbolj navdušila in doživela spontano odobravanje.

Za mešanim zborom Svobode, o katerem kritiko zadnjega koncerta priobčujem v posebnem zapisu, smo slišali še Internacionalo, s katero so združeni zbori zaključili uspelo in zanimivo akademijo letošnjega praznika 1. maja.

C. M.

Štipendije v letošnjem letu

Družbena vloga pomoči mladini pri šolanju se ne zmanjšuje, ampak stalno narašča. Ta pomoč je še zlasti potrebna izredno nadarjenim, ki pa sami ne zmorejo stroškov študija.

Investicije v kadre so najbolje naložena sredstva. Tega se tudi naša občinska skupščina zaveda in letno izloči znatna sredstva v ta namen. S sedanjim sistemom dajanja štipendij in posojil je omogočeno vsem mladim, ki so primerno nadarjeni, da se usposobijo za izbrani poklic. V tekočem šolskem letu dobiva gmotno pomoč 58 dijakov in študentov: od tega 28 štipendistov in 30 posojiljemalcev. Štipendijo dobivajo tisti, ki so se odločili za poklic v družbenih službah (zdravstvo, otroško varstvo, šolstvo) in javni upravi. Posojilo za šolanje pa prejemajo tisti, ki so slabše gmotno situirani, ne glede na to, kaj študirajo. Nadalje dobiva pomoč še: 28 otrok borcev iz sredstev za priznavalnine ter 5 dijakov iz sredstev za socialne podpore; nad 60 dijakov in študentov pa dobiva delno povračilo stroškov prevoza do kraja šolanja. Za šolsko leto 1968/69 bo komisija za štipendije in posojila za šolanje razpisala najmanj toliko štipendij in posojil kot lansko leto — torej več kot štirideset.

Določena sredstva za štipendiranje ima tudi Zavod za zaposlovanje. V postopku za izbor štipendistov ta zavod preizkusi sposobnosti kandidatov, kar je zelo koristno tako za štipendista kot tudi za štipenditorja, saj se pravočasno ugotovi, ali ima kandidat vse psihofizične in umske sposobnosti za izbrani poklic. Mladinca se nato usmeri v šolo, ki ji najbolj ustreza. Zavod razpolaga s strokovnjaki za poklicno usmerjanje in želi sodelovati tudi v postopku za podeljevanje štipendij pri občinski skupščini in se bo zato pristojna komisija verjetno odločila za njihovo sodelovanje.

V teku je akcija, da bi občinska skupščina in delovne organizacije, ki tudi štipendirajo za svoje potrebe, istočasno razpisale štipendije. Pobudo za to je dal Zavod za zaposlovanje — enota Kamnik. S skupnim razpisom bi interesentom omogočili poklicno odločitev v skladu z njihovimi sposobnostmi, saj bi bila dana večja možnost izbire. Napravljen pa bi bil tudi prvi korak k enotnejši in narčnejši kadrovske politiki v občini. V dosedanjih stikih z delovnimi organizacijami je opaziti pripravljenost nekaterih tovarn, da gredo v skupen razpis in željo po sodelovanju pri teh vprašanjih.

Po odloku o štipendiranju in posojilih za šolanje mora biti razpis štipendij objavljen v času od 10. do 30. maja, in sicer v DELU in OBČINSKEM POROČEVALCU. Da razpis ni objavljen v tej številki Občinskega poročevalca, je zakrivil svet za izobraževanje, vzgojo, kulturo in telesno kulturo oz. tisti njegovi člani, ki se niso udeležili zadnjih dveh sej tega sveta. Svet ni bil sklepčen in ni mogel veljavno imenovati komisije za štipendije in posojila za šolanje, ki pripravi razpis. Občinska skupščina bo na naslednji seji imenovala nove člane tega sveta.

Ureditev sistema družbene pomoči pri šolanju je naloga občinske skupščine, zavoda za zaposlovanje, delovnih in drugih organizacij. V letošnjem letu lahko pri tem računamo na pozitivne premike. Pravilno usmeriti mladino v šole pa je naloga prosvetnih delavcev in predvsem staršev, ki ne bi smeli gledati le na to, da bi »otrok čimprej prišel do kruha«. V naši občini imamo vse premalo ljudi z visoko izobrazbo, to pa se že močno odraža pri gospodarskem in družbenem napredku.

P. Primožič

Stanovanjsko podjetje Domžale

Domžale, Kolodvorska 6

Razpisuje po zakonu o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Ur. list SRS, št. 42/66) in po odloku o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča na območju občine Domžale (Uradni vestnik, št. 4/67)

II. JAVNI NATEČAJ

za oddajo delno urejenega stavbnega zemljišča v k. o. Mengeš. Domžale in Jarše v uporabo za graditev individualnih objektov. ter poslovnega objekta na območjih: »Zavrti Mengeš«, Domžale, »Domžale — Sever I.«.

1. Predmet natečaja so parcele:

a) »Zavrti - Mengeš« — označene v zazidalnem načrtu s parcelnimi številkami:

712/51, 712/52, 712/54, 712/55, 712/56, 712/57, 849/6, 849/7, 849/8, 849/9, 850/6, 850/7 in 850/8 vse k. o. Mengeš. Parcele so predvidene za gradnjo enonadstropnih (vezanih) vrstnih hiš.

837/7, 837/12, 837/15, 837/14, 837/16, 837/17, 837/18, 837/19 vse k. o. Mengeš. Parcele so predvidene za gradnjo enonadstropnih dvojčkov.

Zemljišče leži vzhodno od ceste Trzin—Kamnik in južno od razbremenilnika Psate — ki je po zazidalnem načrtu št. 696 od junija 1965 predvideno za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Parcela št. 326/2 del, 327/5 k. o. Mengeš je predvidena za gradnjo individualne stanovanjske hiše.

Zemljišče leži severno od Cankarjeve ceste v Mengšu.

b) »Domžale — Sever I.« — označene v zazidalnem načrtu s parcelnimi številkami:

559/3 in 555/3 ter 608/2 vse k. o. Jarše, predvidene za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

608/3, 633/5, 633/6, 633/7, 633/9 in 633/8 vse k. o. Jarše, predvidene za gradnjo montažnih stanovanjskih hiš.

569/4, 568/4, 527/3, 568/2, 572/4, 572/5, 566/3, 566/2, 564/4, 566/5, 566/6, 566/7, 555/5, 555/6, 555/7, 555/8, 555/9, 555/10, 555/15, 555/14, 555/13, 555/12/555/11 vse k. o. Jarše predvidene za gradnjo enonadstropnih vrstnih hiš, povezanih z garažami.

533/5, 533/6, 533/10, 533/9, 533/8, 533/7 in 533/12 vse k. o. Jarše, predvidene za gradnjo enonadstropnih dvojčkov z vmesnimi garažami.

Zemljišče leži vzhodno od ceste Domžale—Kamnik in severno od ceste Ljubljana—Celje, ki je po zazidalnem načrtu št. 1793, maj 1967, predvideno za gradnjo individualnih stanovanjskih objektov.

2. Rok za pričetek gradnje je 6 mesecev po dodelitvi zemljišča, za dokončanje pa 4 leta po dodelitvi zemljišča.

3. Odškodnina za stavbno zemljišče in pripravo bo naslednja:

a) Odškodnina za stavbno zemljišče in zemljišče za skupne namene (poti, ceste, otroška igrišča, zelenice itd.) se določi na podlagi cenitve sodno zapriseženega cenilca, oziroma po sodišču v nepravdnem postopku.

b) Stroški priprave zemljišča so za parcelo za vsa navedena področja 4000 N din. Ti stroški so predvideni kot začetna izklicna cena za parcelo.

4. Rok za plačilo izlicirane cene zapade v plačilo takoj po pravnomočnosti odločbe o določitvi najugodnejšega ponudnika.

5. Udeleženci natečaja morajo ponudbi priložiti potrdilo o plačilu varščine v višini 1000 N din, ki jo nakažejo Stanovanjskemu podjetju Domžale na račun št. 5012-1-79.

6. Rok za vložitev pisemenih ponudb je vključno 15. dan po objavi natečaja v Občinskem poročevalcu, vložite pa jih osebno pri Stanovanjskem podjetju Domžale, ali pa pošljete priporočeno po pošti v zapečateni ovojnici z oznako »natečaj za oddajo zemljišča«.

7. Stavbno zemljišče bo oddano v uporabo najugodnejšemu ponudniku, ki izpolnjuje splošne pogoje tega natečaja. Najugodnejši ponudnik mora na svoje stroške dokončno urediti stavbno zemljišče (stanovanjske poti, vodovod, kanalizacijo in elektriko) v roku, določenem v drugi točki razpisa.

8. O izidu natečaja bodo udeleženci obveščeni s posebnimi odločbami in z objavo na oglasni deski Stanovanjskega podjetja Domžale, Kolodvorska ulica 6/I.

9. Zazidalne podatke in splošne pogoje natečaja dobe interesi pri Stanovanjskem podjetju Domžale, Kolodvorska ulica 6/I, v pisarni za urejanje in oddajo stavbnih zemljišč, telefon št. 72 444.

STANOVANJSKO PODJETJE

DOMŽALE

Tabor nad Ihanom

Lepo izletišče v bližnji okolici Domžal je Tabor nad Ihanom, kamor pridemo iz Domžal peš v dobri uri. Mimo Ihana, rojstne vasi znanega slovenskega slovničarja dr. Antona Breznika, pridemo do Petovarjeve kmetije, od tod smo pa v petih četrtih uri že pri cerkvi na Taboru, ki leži 377 m nad morjem. Od tod je prekrasen razgled predvsem proti Ljubljani.

Turške tabore so pri nas pričeli graditi že leta 1471, kajti Turki so vse češče prihajali k nam in ropali po naši deželi. Ker se vlada z Dunaja ni dosti brigala, da bi odvrnila to turško nevarnost, so si naši predniki pomagali s tem, da so zidali tabore. Tu so se hrabro borili in obvarovali če ne že drugega, vsaj golo življenje. Te boje opisuje tudi naša narodna pesem.

Tabor nad Ihanom je eden redkih, kjer se je ohranila značilna podoba utrjene cerkve. Našim prednikom je bil zatočišče, kamor so se zatekali, ko so jim kresovi naznanili pretečo turško nevarnost. Od nekdanjega taborškega obzidja se je še najbolj ohranila zahodna stena, h kateri je prizidano cerkvenikovo stanovanje, pa še tu se sedaj le malo vidijo strelne line in luknje, v katerih so bili tramji za odre branilcev tabora. Vse je preraščeno z bršljanom, divjo trto, grmovjem in drevjem, ki s koreninami ruši še te zadnje ostanke nekdanjega taborškega obzidja. Tabor omenja že škof Hren s svojih vizitacijah. Glavni vhod je bil z Ihanske strani. Ob turški nevarnosti so ga hitro zazidali. Na vzhodni strani je bil pomol nad prepado, čez katerega je bil postavljen lesen dvizni most. Na ta pomol so dvigali živino in vse drugo kar so rabili v taboru, ko je bil vhod že zazidan.

Cerkev, ki je posvečena sv. Kunigundi, prvič omenja zapisnik cerkvenih dragocenosti leta 1526. Tega leta je bila namreč premagana krščanska vojska v bitki pri Mohaču in če so se

hoteli naše prednike upreti Turkom, je bilo treba denarja za vzdrževanje vojske in nabavo orožja. Tega leta so morale vse cerkve po slovenskem oddati za boj proti Turkom cerkveno posodje, kelihe, moštrance in križe, dati so morale pa tudi denar. Ker je cerkev na Taboru imela le en bakren kelih, so ji tega pustili.

Morda naj tu navedem še eno zanimivo primerjavo s cerkvijo na Goričici v Domžalah, kjer je bil tudi turški tabor. Ta cerkev je morala namreč takrat oddati 12 renskih goldinarjev in tri kelihe, bratovščina sv. Katarine, ki je tudi bila pri tej cerkvi, pa 7 renskih goldinarjev. Tudi tej cerkvi je ostal le en bakren kelih. Prvotna cerkev je bila gotška. To pa je leta 1643 temeljito prezidal takratni ihanski župnik Komotar. Na severno stran so prizidali zakristijo, na južno pa kapelo sv. Lucije.

Veliki oltar, ki je posvečen sv. Kunigundi, spada med zlate oltarje in je iz leta 1681. Postavil ga je župnik Gregor Pevec. Verjetno pa je bil obnovljen leta 1875, kajti poleg letnice 1681 je na hrbtni strani oltarja tudi ta letnica.

Na desni strani ob slavaloku je oltarček sv. Florjana z grbi Raspo in Ravbarjev, na nasprotni strani pa preprosta prižnica, angelčke, ki so bili ob straneh oltarja je pa verjetno nekdo odnesel, zato bi bilo prav, da bi na kulturne spomenike bolj pazili.

Tabor je bil včasih znana romarska cerkev, vzdrževali in podpirali pa so jo krumperški graščaki, ki so imeli v cerkvi tudi grobnico in sicer v sredini cerkve pod tlakom.

In posebna zanimivost: Tako taborska, kakor tudi dve drugi ihanski cerkvi so imele »cerkvene krave«. V 4. številki Našega lista iz leta 1935 namreč beremo med drugim tudi tole: »Takrat še ni bilo hranilnic in posojilnic, da bi denar varno in koristno naložili. Denar, ki

ga imo rabili, so posojali ljudem, v ihanski župniji pa so kupili krave in jih dajali na rejo. Od njih so rejci plačevali obresti. Najstarejši podatek je iz leta 1654, ko je bil Adam Marčič dolžan za kravo, ki jo je kupil od župne cerkve, 3 R (rajšne). Leta 1675 je imela cerkev vsaj 14 krav in 5 telic. Krave so imeli zapomnjene kar po bravi, npr. črna, dimasta, črna in bela na hrbtu, lisasta, rdeča, plava itd. (Zapisnik je bil nemški, barve krav pa so bile napisane slovensko).

Cerkev na Taboru je take krave imela tudi že leta 1664.

Železne krave. Kakšne so pa te? Takrat so imeli ljudje navado, da so vsako leto cerkvi darovali nekaj denarja. K temu so se kar zavezali z ustanovo. Npr.: Jakob Lokovšek ustanovi prostovoljno železno kravo na čast sv. Janezu Nepomučanu in sv. Francišku Ksaveriju, od te bo dajal letno 1 libro. Takih ustanovnikov je bilo še več, npr. Primož Velepčec, Jurij Velepčec, Matija Savojec, Janez Sevšek, Baltazar Kavka, Anže Marčun, Matija Velepčec, Jurij Kokalj,

Primož Ostrež, Pavel Nahtigal, Tomaž Lokovšek, Pavel Robida, Miha Dragar, Jakob Tavčar.

Tak način zbiranja sredstev za cerkev je za to področje originalen, kaže pa na vsestransko iznajdljivost župnikov, da so prišli do denarja.

In še po nečem je znan Tabor. Tu so se pred vojno sestajali komunisti. Prvi tak večji sestanek je bil na nedeljo 23. maja 1937 popoldne. Navzočim je takrat spregovoril znan komunist Miš Leopold z Gorjuše. Udeležence so preganjali žandarji. Prepovedali so tudi pritrkavanje v zvoniku. Udeleženci so se nato s kolesi pripeljali še pred domžalsko železniško postajo, kjer so zapeli nekaj revolucionarnih pesmi, nakar pa so se razšli.

Kdor si želi ogledati to lepo izletniško točko, naj mu ne bo žal tistih borih četrti ure, ko se bo vzpenjal v hrib, saj tu je tako lepo mirno, užival bo pa tudi v prekrasnem razgledu. Če bo žejen ali lačen, pa se bo lahko ustavil v bližnji gostilni »Pri Ložarju« v Ihanu ali »Pri Maganu« v Prelogu.

Hrastnik pod Limbarsko goro nekoč in danes

Kaj, Hrastnik pod Limbarsko goro? Gor se zapelji in si ogledj, takega kakršen je danes, mi je rekel znanec v Moravčah, ko sva se menila o hajkah in borbah, ki smo jih doživljali med vojno v teh krajih.

Spominjal sem se Hrastnika, ki nam je brez vsakega življenja nudil zabetje, ko smo se z Nemci bili v njegovi okolici potem, ko je bil že nekaj let do tal porušen. Vse naokoli in izpod razvalin je raslo ščavje, po katerem so ležale grozljive sence ožganih dreves. Razdrpana kamnita pot je tedaj vodila do nekdanj prijetnih človeških bivališč.

Tak Hrastnik in polno nelepih spominov sem imel pred očmi med vojnjo, ko je fičko z lahkoto preskakoval klančke in klance vzhodno od Moravč. Ko sva se s prijateljem začela ozpenjati, me je zapekla vest, da tako malo poznam domače kraje, oziroma, da jih tako malo obiskujem. Prava avtomobilska cesta, katere zmorejmo kamioni in celo manjši avtobusi, je lahko v ponos ljudem te doline in teh hribov. Pravi turistični »cukrček«.

Ko sva pristala sredi vasi, sem bil zmeden. Vzrok je bil najbrž lep sončen dan, cvetoče hruške in slive, pa nov traktor, s katerim je domačin vozil gnoj na njivo...

Ce je to Hrastnik...? Je, je silno samozapestno pritrtil možak, obdan z gručo otrok, ki so naju obstopili. Dehli smo, dan in noč, saj smo Hrastničani!

None, preproste hiše in gospodarska poslopja so bile priče.

da so trdo delali za — novi Hrastnik. Vse skupaj, s sramežljivim dekletom, ki se je pojavilo tam zadaj, je dajalo vtis, da turisti sem ne hodijo kdo ve kako. Spomenik vojnim žrtvam, urejeni ortovi in izredna tišina so ustvarjali spokojnost, da bi se človek ulegel na travo in užival v tem zelenju, ki se je vse povsod bohotalo.

To je torej Hrastnik? »Tame! pa je naša gostilna, buffet! Pojdimo jo pogledat,« je ponosno rekel možak, ki je najbrž nekakšen turistični vodič tega kraja.

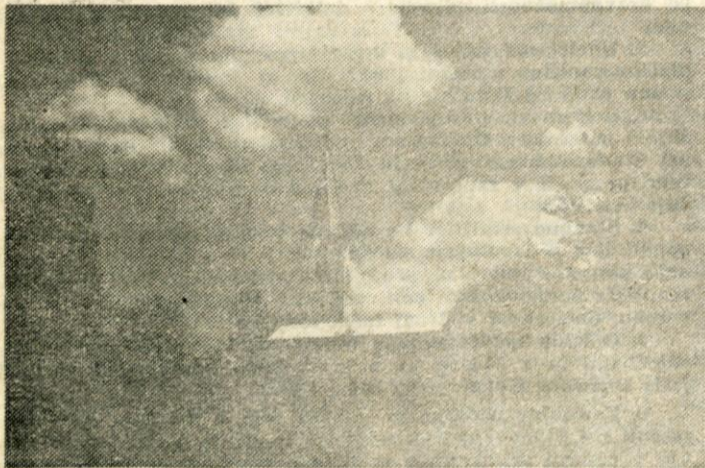
Zakaj ne, če smo že tu! Toda to ni buffet, to je prava gostilna, sodobna. Okusno urejeni in snažni prostori bi sprejeli nič koliko izletnikov, da o vrtu ob hiši, ki s svojim zelenjem tako vabi, ne govorimo. Pri »Zdravkotu« se reče po domače in trdim, da je to eden izmed domačih turističnih biserov, kakršnih zaradi domišljavosti ali nevednosti veliko prezremo.

Mir je bil v vasi in v hiši, ki ga je poudarjala povečana fotografija treh krepkih fantov na steni.

»Vsi so padli,« je zamišljeno rekla gospodinja, »moji bratje so bili.« Četrto stoletja ni dovolj, da bi zbrisalo spomine, da bi zadržalo solzo, ki ji je pritekla.

Ko sva šla, so rekli, da se ob lepih nedeljah, ko hodijo ljudje na Limbarsko goro, ustavi kar precej avtomobilov v Hrastniku. Žal mi je, da ga nimam — svojega avtomobila, da bi večkrat šel v Hrastnik.

A. Zajc

TABOR, nekdanja obrambna postojanka proti Turkom, danes pa vse premalo poznana lepa izletniška točka

Važno za živinorejce

Prirodni pripust pri licenciranih bikih in umetno osemenjevanje krav in telic je brezplačno

Občinska skupščina Domžale je sprejela sklep, da je pripust osenčanje govejih plemenic brezplačno. Na področju občine je:

krav	3.950
telic	1.100
skupaj	5.050
umetno osemenjeno plemenice	2.380
pripustno prilicenciranih bikih	820
skupaj	3.200
Nekontrolirano pripustnih plemenic	1.850

Nekontrolirani pripust plemenic, ki so bile pretežno pripustne k zakotnim bikom, znaša 36,6 %, le manjši del, okoli 10 %, pa je jalovih telic. Nekontrolirani zakotni bikli nimajo nobenih rodovniških podatkov, ter tako ne zagotavljajo kvalitetnih dednih lastnosti, kar je vidno že sedaj na teletih. Teleta od pasemsko nečistih zakotnih bikov so vsa pretežno lažja, zato lastnik za prodano teleta za kakol veliko manj iztrži, za nadaljnjo rejo pa ne pridejo v poštev, ker slabše priraščajo. Tako tele ni interesantno za nadaljnje paitanje, ter zanj ni kupcev, če pa ga lastnik zadrži v svojem hlevu za paitanje, pa je sam gospodarsko oškodovan.

Svet za kmetijstvo je občinski skupščini že leta 1965 predložil, da se plemenice postopoma izmenjajo s sivo-rjavo pasmo, ostale pa postopoma preaplajo z omenjeno pasmo. Ta ukrep je skupščina potrdila ter ga že vsa leta izvaja. Sivo-rjavo govedo je za naše področje gospodarsko boljše iz naslednjih razlogov:

1. Sivo-rjava pasma je kombinirana, daje mleko in meso.
2. Hitreje prirašča kot pincavka in križana živina.
3. Boljše izkorišča krmo.
4. Daje večji procent klavnosti ter manj lojnato in kvalitetnejše meso.

5. Je prilagojena našim podnebnim razmeram.

6. Glede na svoje rejske zahteve in možnosti živinorejcev ni posebnih težav pri uvajanju te pasme.

7. Gospodarski učinek je boljše kakor pri obstoječi živini.

8. Skupščina se je odločila za to pasmo zato, ker je na področju Slovenije sivo-rjava pasma vodilna, ter tako tudi lažje osveževanje krvi.

Da bi se preprečil неконтролиран pripust z zakotnimi bikli in gospodarska škoda, ki s tem nastaja, se je skupščina odločila, da bo iz proračunskih sredstev plačevala skočnino. S tem zagajemo vse plemenice, ki so bile do sedaj osemenjene z zakotnimi bikli. Gospodarska korist, ki bo nastala s pripustom h kvalitetnim bikom in z umetnim osemenjevanjem, bi bila samo pri 1000 plemenicah in pri samo 15 kg boljsem prirastu na teleta najmanj 112.500 N din ali pri posameznem teletu 112,50 N dinarjev. S tem ukrepom bo skupščina pomagala živinorejcem k hitrejšemu uvajanju sivo-rjave pasme in boljsemu gospodarjenju v živinoreji. Narodni dohodek v kmetijstvu se bo pri istem obsegu dela znatno povečal, skladno s tem pa si bodo tudi proizvajalci gospodarsko opomogli.

Z ozirom na vse to je v interesu občine, kakor tudi živinorejcev, da se poslužujejo brezplačnega pripusta krav in telic.

Za živinorejce pa, ki se tega ne bodo posluževali iz kakršnihkoli vzrokov, so v skladu z odlokom »O ukrepih za pospeševanje živinoreje« predvidene kazenske sankcije.

Predsednik odbora
za kmetijstvo
občinske skupščine Domžale:
dipl. ing. agr. Lojze Avšič l. r.

Direktor
Veterinarskega zavoda
Domžale:

dr. Franc Gašperin l. r.

Dopis s Homca

Že nekaj časa je minilo, kar smo zadnjič pisali o Homcu in njegovi okolici. Kot po vseh drugih krajih domžalske občine se tudi tu ljudje dan za dnem ubadajo z raznimi težavami in problemi, ki bi jih tudi radi rešili v splošno zadovoljstvo vseh. Zadnji zbor volivcev pa je še bolj jasno nakazal vse težave in probleme. Volivci so pohvalili prizadevnost dosedanjih lokalnih organov in predstavnikov družbenih organizacij. Saj je bilo z njihovo pomočjo že marsikaj narejenega. Vendar čakajo na izvršitev še mnoge stvari, ki so neodložljive. Prvi tak prob-

lem je postavitve novega transformatorja v Nožicah, kjer se za to poteguje več mlajših obrtnikov. Le-ti bi radi delali, pa je tok preslab. Zato je bil že pred časom ustanovljen poseben elektrifikacijski odbor, ki naj bi poskrbel, da bo delo čimprej opravljeno. Na sestanku so izglasovali krajevni samoprispevek, nekaj pa je obljubila novo ustanovljena krajevna skupnost na Homcu. Tako upajo, da bo ta tako zaželeni transformator tudi zares zrasel. Samoiniciative in poštivovainosti je v teh ljudeh dovolj.

Drug problem, ki tišči Hom-

Poziv občanom!

Zbiranje oblačil in obutve

Pomlad je tu in z njo tudi čas, ko spet odlagamo zimske obleke in perilo, pa tudi čas, ko doma temeljiteje pospravljamo. Prav gotovo bomo ob tem našli marsikateri kos obleke in perila, pa tudi nogavic ali čevljev, posteljno perilo, odeje itd., kar nam je odslužilo. Otroci so zrasi iz plenice, suknjičev ali hlače, čevlji so jim premajhni, mlajših bratcev in sestic pa ni, da bi jih ponosili za njimi. Večkrat smo v nemajhni zadregi, kam s temi stvarmi. Prodati jih ne vemo kam, pokloniti tudi ne in tako se nam zbirajo po omarah, da so nam včasih kar v napoto.

Vse to bi nam lahko prišlo zelo prav v primerih, ko se iz svojih strug razlijejo vode ali pa ljudem vse imetje uniči potres, pa tudi za pomoč tistim našim občanom, ki živijo v slabših materialnih razmerah in si ne morejo vedno sami kupiti najpotrebnejšega.

Zato bo organizacija Rdečega križa začela z vsakoletnimi akcijami najrazličnejšega materiala, s katerim bomo lahko pomagali ljudem, ki so v stiski. Pri organizaciji Rdečega križa bodo pripravljena posebna skladišča, v katerih bomo lahko varno hranili vse te stvari. Tako bomo vedno pripravljeni tudi na najhujše in se ne bomo — kakor doslej — šele pripravljali na zbiranje, ko bi pomoč morala biti že na mestu.

Zbiranje oblačil v naši občini bo od 15. maja do 30. maja in to na področju Krajevne skupnosti Domžale, Mengeš in Vir. To zbiranje bodo opravljale organizacije Rdečega križa, podmladkarji in mladina RK na omenjenih osnovnih šolah, na krajevno običajni način po domovih, ali pa bodo odredili prostore in čas, kdaj boste oblačila lahko oddali. Oblačila pa morajo biti čista, zakrpana in urejena.

Vljudno prosimo člane Rdečega križa in ostale občane, da pri zbiralni akciji nudijo vso pomoč podmladku in aktivistom Rdečega križa, da bi svojo nalogo čimbolje opravili.

Iскreno se vam zahvaljujemo za vaše razumevanje in sodelovanje v tej solidarnostni akciji in vas tovariško pozdravljamo.

Občinski odbor RK
Domžale

čane in okoličane je že ostareli zadržni dom, ki čaka na odrešenje. Čas hiti, dom pa razpada in služi trenutno le kot skladišče za embalažo Slovenija-Vinu. Majhen del doma na južni strani zavzema poslovalnica trgovskega podjetja NAPREDEK iz Domžal, nad trgovskim lokalom pa čakata dve sobi, da bi ju končno dogradili. V njih bi se lahko zbirala homška mladina, ki danes nima kje biti, tu bi se lahko vršile seje krajevne skupnosti ter ostalih družbenih in političnih organizacij. Zadnji zbor volivcev je sprejel sklep, da se mora nemudoma pristopiti k ureditvi teh prostorov. Kdaj bodo prišli od sklepa do dejanja, pa je vprašanje.

Tretji problem je ureditev cestnega križišča na Homcu, ki postaja vsak dan nevarnejše tako za voznike kot za pešce. Tu bi bilo treba urediti avtobusno postajo, ki je sedaj, z ukinitvijo vlakov, postala neobhodno potrebna in napraviti na obeh straneh izogibalšča. Saj gre tu na avtobus dnevno preko sto šolskih otrok in odraslih. Nujno bi bilo treba poskrbeti za odstranitev smetišča ob tem cestnem križišču, saj je prava sramota za Homec. Turizma je ved-

no več, večja se tudi število tujcev in ti se bodo upravičeno zgražali nad našo malomarnostjo. Cestno podjetje bi moralo nujno namestiti prepotrebne prometne znake na obeh straneh ceste pred križiščem, saj tu prečka cesto preko sto šolske mladine. Posebne osnovne šole na Homcu. Za to se do danes še nihče ni zmenil!

Našel sem le nekaj najnujnejših problemov, ki jih Homčani z vso dobro voljo rešujejo in bi jih radi čimprej rešili. Po dolgem pregovarjanju je sedaj tudi most pri »Raku« vsaj za silo popravljen in nameščene so opozorilne table, koliko teže mostiček prenese. Urejena je tudi javna razsvetljava na Homcu. Čeprav je bil Homec za nekaj časa porinjen malo v ozadje, vendar živi in diha in hoče napredka. Zato Homčani upajo upravičeno, da bodo deležni pri reševanju svojih gospodarskih in družbenih problemov enake pomoči občinske skupščine, kot vsi ostali kraji v naši občini. Da so Homčani in okoličani te pomoči vredni, nam priča dosedanja njihova samoiniciativna prizadevnost in poštivovainost.

Nace Vodnik

Četrti celovečerni koncert mešanega zbora domžalske Svobode

Številni ljubitelji vokalne umetnosti so na zadnji petek pred delavskim praznikom 1. maja ponovno napolnili našo — sicer ne preveč primerno — a vendarle dovolj prostorno kino dvorano. Med poslušalci, ki so z zanimanjem pričakovali četrti samostojni in celovečerni koncert našega mešanega pevskega zbora sem z zadovoljstvom opazil tudi nemalo število predvsem mlajših ljubiteljev te umetnosti. Ta ugotovitev je nedvomno spodbuden dokaz, da pridobiva naša stara, tako umetna kot narodna pesem, ponovno svoj novi odraz in svojo pravo vrednost tudi med mlajšimi občani našega mesteca.

Program, ki so nam ga predstavili naši pevci, je bil razdeljen v dva dela, v obeh pa so se prepletale tako umetne kot narodne pesmi. S tem so delno pretrgali s stereotipno razdelitvijo, ki grupira v prvem delu le umetne, v drugem pa zgolj narodne in ponarodele pesmi.

Tudi prostorno gledano ni bilo čutili neke določene usmeritve, saj smo poleg domače slovenske, ki je izpolnjevala centralno mesto programa, mogli slišati tudi pesmi sosednje hrvatske nacionalnosti, dve pesmi nam zelo sorodnega in priljubljenega ruskega prostora, splošno poznano in zelo cenjeno črnsko duhovno pesem in celo zelo odmaknjeno indijsko narodno pesem, ki nam je s svojo originalnostjo pričarala delček te oddaljene, a nam zelo simpatične dežele znanih in cenjenih velikanov miru — Gandhija in Nehruja in Indire Gandhi.

Letošnji koncert tudi ni bil stilnega značaja, saj je — tako kot je zapisano v razumljivo skromnem koncertnem listu — prislusnil predvsem zahtevam in željam občinstva ter članov zbora. Čeprav takšne usmeritve ni zanemarljivo, sem le mnenja, da bo treba izbiro naslednjega programa prilagoditi tudi takim kompozicijskim, ki po svoji notranji strukturi, nekoliko močnejši harmoniji in vznemirljivejši napetosti lahko ne malo prispevajo k kvalitetnejšemu izmenjenju glasbenega okusa tako samih izvajalcev kot tudi številnih ljubiteljev narodne in umetne pesmi. Te, rekel bi, zgojne funkcije, nedvomno ni moč priporočati slehernemu zboru; domžalskim pevcem, ki so v teh štirih letih že prebrskali marsikateri zvočni zid in okazali, da njihovo delo v vsem obdobju ni stagniralo, pa ta funkcija v bodoče nikakor ne bi smela biti tuja.

Prijetno sem bil presenečen ob dejstvu, da je zboru uspelo navezati tesne stike s posameznimi komponisti in harmonizatorji, ki pripravljajo in priredujejo svoja dela prav za naše domžalske pevce. Ob tej zelo spodbudni obliki neposrednega

sodelovanja med komponisti in zborom, so z izbiro Sama Vremšaka, ki kot preizkušen zborovski pevec in zborovodja mednarodno cenjene, kamniške »Lirizredno dobro pozna vokalni stavek, in prefinjenost zborovskega petja, imeli več kot srečno roko. Da je temu res tako, me prepričujejo njegove, za domžalski zbor prirejene pesmi, ki so v petkovih izvedbah zazvenele v vsej svoji lepoti in prisrčnosti. Med posebno uspešno pristojevalo staro rusko legendo »Pripovedka o razbojniku Kudejaru«, ki je v njegovi priredbi in ob vidnem glasovnem napredku solista — basista tovariša Roka Lapa dosegla prodoren uspeh in vihar odobravanja med poslušalci.

Poleg omenjenega solista-basista, ki bravurno in suvereno uspeva v realizaciji zaupanih mu solističnih vložkov, je treba posebno poudariti prodornost solista-tenorista in solista-sopranistke, ki lepo dopolnjujeta zaključeno celoto solistične družine, s katero se celotni zbor lahko ponaša.

Od glavnih glasovnih grup moram omeniti pomemben napredek tenorske skupine, ki je pri malone slehernem zboru najšibkejša točka.

Ostale glasovne skupine se niso izneverile standardu, s katerim se povsod upravičeno že nekaj časa ponašajo v okviru slovenskega prostora.

Ob 50-letnici bojev za našo severno mejo priobčujemo spominsko fotografijo, ki je bila posneta na najsevernejšem slovenskem naseljenem kraju Koroške, na Djekšah.

Na sliki sta tudi dva borca iz naše občine (in sicer prvi in drugi z desne na levo v zadnji vrsti). Prvi, Jože Radmelič, je 1945. leta padel, ko je branil tovarno in duplati pred ropanjem umikajočih se nacističnih in belogardističnih band. Drugi pa je Vavpetič, ki prav ob petdesetletnici teh bojev pričakuje skromno priznanje. Skupščina občine Domžale je namreč, poleg drugih občin izdala odlok, da še živim borce prizna skromno priznavalnino v višini 5000 S din mesečno naprej. Vendar, medtem ko so nekateri »srečneži« že dvakrat prejeli ta dodatek, pa za druge za to pristojna komisija še vedno preverja upravičenost prejemanja. Nestrpnost tistih, ki po 50 letih čakajo na priznanje za udeležbo v bojih za našo severno mejo, je razumljiva.

Zbor je v celoti solidno zadovoljivo opravil nelahko nalogo, pred katero ga je postavil dinamični in eksplozivni dirigent, ki je z večjo roko in prefinjenim okusom uspel predstaviti lepoto in bogato vsebino kom-

pozicij, ki so v marsikaterem trenutku zazvenele v vsej svoji lepoti, v vsem bogastvu prisrčnosti, blišču in pristnosti doživljenja, ki so lastna predvsem naši narodni pesmi.

Cene Matičič

Premiki v otroškem varstvu

Naposled smo se tudi v Jugoslaviji odločili za sistemsko reševanje otroškega varstva. Sistem je uzakonjen z zakonom o skupnostih otroškega varstva in financiranju nekaterih oblik otroškega varstva, ki je začel veljati z letošnjim letom. Glavne značilnosti tega sistema so:

stalni viri za razvoj otroško-varstvenih ustanov,

predpisane oblike upravljanja s temi sredstvi,

programsko delovanje na tem področju,

povezovanje vseh činiteljev, ki organizacijsko ali materialno lahko prispevajo k napredku otroškega varstva.

Otroško varstvo, na katerega se nanašajo določbe omenjenega zakona, obsega varstvo dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok (dnevno varstvo otrok) in zagotavljanje stalnih dopolnilnih denarnih prejemkov družinam delavcev z otroki (otroški dodatek). Stalen in obvezen vir za financiranje dnevnega varstva in otroškega dodatka je prispevek za otroško varstvo. Tega plačujejo vsi zaposleni in upokojenci in se odvzede ob izplačilu. Sredstva za dnevno varstvo otrok kmetov in pripadni-

kov samostojnih poklicev plačujejo občine iz sredstev, ki jih zberejo s prispevki iz osebnega dohodka od njihove dejavnosti. Viri za financiranje dnevnega varstva so tudi sredstva, ki jih zagotavljajo delovne in druge organizacije in krajevne skupnosti iz dohodkov, s katerimi same razpolagajo. Vsa ta sredstva so prvenstveno namenjena za investicije.

S sredstvi za otroški dodatek upravljajo skladi za socialno varovanje, s sredstvi za dnevno varstvo otrok (vrčci, celodnevno bivanje, prehrana šolskih otrok ipd.) pa naj po zakonu v posamezni obliki upravljajo posebne samoupravne organizacije — skupnosti otroškega varstva. Ta skupnost bi bila samostojna, upravljala bi jo skupščina te skupnosti, ki jo sestavljajo predstavniki delovnih organizacij, občinske skupščine krajevnih skupnosti in drugih zainteresiranih organizacij. Takoj pa dopušča možnost, da občinska skupščina pooblasti izobraževalno skupnost, da opravlja naloge otroškega varstva. Tega smo se posluževali tudi v naši občini. Občinska skupščina je smatrala, da je dejavnost šolstva,

vzgoje in otroškega varstva tako povezana, da naj se obe področji organizacijsko in materialno rešujeta povezano in istočasno.

V marcu je občinska skupščina v skladu z zakonom imenovala iniciativni odbor za pooblastitev izobraževalne skupnosti, da opravlja posle skupnosti otroškega varstva. Ta odbor je med drugim ugotovil:

1. Iz stalnih virov (od osebnega dohodka zaposlenih in upokojenih) se bo v letošnjem letu zbralo za izboljšanje materialne osnove dnevnega varstva otrok ca. 250.000 dinarjev, za funkcioniranje sedanjih vrčcev pa je izobraževalna skupnost namenila 300.000 dinarjev. Sredstva za funkcionalne izdatke vzgojno varstvenega zavoda Domžale pa so premajhna in je treba spremeniti merila glede prispevka staršev k oskrbinam.

2. Ker so kapacitete vzgojno varstvenega zavoda Domžale premajhne, da bi lahko sprejel vse otroke, ki žele priti vanj, in ker je oskrbnina nižja kot v zasebnem varstvu, naj zavod v bodoče sprejema predvsem otroke, ki so socialno ali vzgojno ogroženi.

3. Sklad za razvoj otroškega varstva, ki je dosedaj skrbel za investicije v otroškem varstvu (financiral je gradnjo vrtca na Viru in nakup vrtca v stolpiču v Domžalah), je lansko leto zaključil z 79.000 dinarji neporavnanih obveznosti. Sklad je porabil tudi 83.000 dinarjev, ki jih je tovarna Lek namenila za vrtec v Mengšu.

Neporavnane obveznosti narokujejo naslednjo rešitev: sklad se ne more ukiniti, preden ne poravnava svojih obveznosti, razen če se občinska skupščina in izobraževalna skupnost ne sporazumeta drugače.

4. Program o razvoju otroškega varstva, ki je osnova za nadaljnje investicije in ki ga pripravlja Slavko Matičič, dipl. oec., je v zaključni fazi in ga bo občinska skupščina obravnavala še v prvi polovici leta.

5. Statut temeljne izobraževalne skupnosti je treba dopolniti z nalogami s področja dnevnega varstva otrok ter

ustanoviti sekcijo kot posebni organ, ki bo izvršnemu odboru TIS Domžale pomagal pri urejanju zadev s področja dnevnega varstva otrok.

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti Domžale je nato na svoji seji 25. 4. t. l. sprejela spremembo svojega statuta, ustanovljena je sekcija za dnevno varstvo otrok, v skupščino pa so vključeni še predstavniki krajevnih skupnosti in Zveze prijateljev mladine.

Na tej seji je skupščina TIS Domžale sprejela tudi sklep, da financira gradnjo vrtca v Mengšu s sredstvi, ki se bodo v letošnjem in prihodnjem letu zbrala iz stalnih virov.

Iz vsega tega lahko vidimo, da je tudi na področju otroškega varstva uveljavljen sistem, ki zagotavlja načrten in dolgoročen razvoj mreže vzgojnovarstvenih ustanov in drugih oblik dnevnega varstva otrok.

S. Primožič

Ihanska mladina - drugim za vzor

Že večkrat me je tovariš urednik pozval, naj napišem poročilo o delu ihanske mladine na oder-skih deskah. To pot mu željo izpolnjujemo z namenom, da dam priznanje uspehom, ki jih je ihanska mladina dosegla v zadnjem času na tem področju.

Ko je pred štirimi leti učiteljica Leničeva izbrala iz vrst šolske mladine igralce za pravljico igrice »Princeska in pastirček«, nihče še pomislil ni, da bo iz te skupine starejših pionirjev in pionirk nastala grupa mladincev in mladink vsakega slovenskega gledališča. Otroci so dobili veselje do igranja. Veselje do gledališča pa so še poglobili z ogledom predstave »Jurij Kozjak« v Sentjakob-skem gledališču v Ljubljani.

Komaj je pričelo odletavati jesensko listje z dreves, že so bili pri meni s prošnjo, da bi jih naučil novo igrice. Izbrali smo mladinsko igrice »Pehta«. V kratkem času so se je naučili in že so se predstavili domačemu občinstvu. Z denarjem, ki smo si ga zaslužili, smo organizirali enodnevni avtobusni izlet v Celje in Velenje. Mladina si je ogledala rimske spomenike v Šempetru v Savinjski dolini, Celje (Pisker, spomenik NOB) in Celjski grad. Nepopisno veselje je bilo v bazenu v Dobrni, navdušeni so bili nad Velenjem, v Šoštanju pa so k spominski plošči na rojstni hiši partizanskega pesnika Karla Destovnika —Kajuha položili lovorov venec. Preko Gornjega grada in Kamnika smo se v večernih urah vrnili domov polni novih načrtov za zimsko sezono.

Naslednje leto so se predstavili občinstvu s pristrčno igrice »Pastirček Peter in kralj Maliban«. Ni jim bilo škoda časa za vaje na mrzlem ihanskem odru sredi zime, ne za delo pri urejanju odra in izdelavi kulis.

Grelji sta jih mladost in želja po uspehu. Ponosni so bili na svoje delo, čeprav niso dobili za plačilo niti malice. Z igrice so se predstavili tudi mladini v Moravčah, kjer so nastopali na I. občinski dramski reviji in prejeli od občinskega sveta ZKPO priznanje. Med poletnimi počitnicami so preživeli tri dni na taborenju v Izlakah, kjer se je medsebojno prijateljstvo še poglobilo.

V letošnji sezoni pa je delo še bolj zaživelo. Po izvirni zamisli tovariša Antona Križaja je nastopilo deset mladih deklet v narodnih nošah z recitacijami starih slovenskih ljudskih pesmi pod naslovom: »Peli so jih mati moja«. Osnovni namen je bil, da vzbudimo pri gledalcih kakor tudi pri nastopajočih ljubezen do zakladnice naše ljudske umetnosti. Tudi oder je bil dekoriran z originalnimi kmečkimi skrinjami, škafi, avbami, rutami itd. Upam, da smo vsaj delno dosegli svoj namen, ugotovili pa smo, da je revija dosegla večje priznanje pri zahtevnejših in razgledanih gledalcih. Neka nastopajoča deklica mi je na končni predstavi rekla: »Večkrat ko povem pesem, lepša se mi zdi, mnogo globlja in bogatejša je.« Med povezanimi recitacijami so imeli gledalci možnost videti barvne diafilme znamenitih fresk desetih pametnih in nespametnih devic, katere je neznani slikar naslikal v 15. st. na oboke vasko gotске cerkvice Sv. Miklavža nad Ihanom. V drugem delu so se predstavili mladi igralci z Linhartovo igrice »Zupanova Micka«. S to predstavo so proslavili stoletnico slovenskega gledališča.

Gostovali so v Zalogu pri Cerkljah, kjer jih je v imenu gledališke skupine iz Zaloga toplo sprejel dolgoletni kulturni delavec Jože Stare.

Člani ihanske dramske družine so za prvomajske praznike organizirali s prisluženim denarjem avtobusni izlet v Benetke. Izlet je mladi kolektiv še bolj povezal in jim vliil nove volje za delo v bodoče

Naši mladi igralci so želi mnogo priznanj v tej vasi in navezali z njihovo gledališko skupino prijateljske stike. Z igrice so gostovali tudi v Lukovici.

Izogibali smo se vsem večjim dajatvam, kajti z iznajdljivostjo in pridnostjo se da marsikaj doseči, tako pri ureditvi odra, kakor tudi druge. Imeli smo samo en cilj. Letošnji 1. maj naj bi pri vseh mladih igralcih ostal med najlepšimi spomini na mlade dni. Odločili so se za kolektivni izlet z avtobusom v Benetke in Padovo. Za izvedbo tega programa pa je bilo potrebnih 4.000 Ndin. Odločili so se, da naštudirajo še eno igrice za mladino in sicer veselo mladinsko igrice »Plesoči osliček«, z njo so razveselili in razvedrili mlade gledalce v Ihanu, kakor tudi v Moravčah in Mengšu.

Tovariš urednik, to je le zunanji okvir, dragocenost pa se predstavlja v vsakem mladem človeku, ki z veseljem in mladostnim elanom dela v tej skupini. Koliko truda je bilo vloženega v to delo, mnogo večerov, majhnih in večjih žrtev je bilo potrebno. V skromnih razmerah je nastala prava družina, kar se je pokazalo posebno na našem dvodnevem izletu v Benetke. Upam si trditi, da je ta mladina dobra in na pravi poti, za kar bi zaslužila več pomoči

od pristojnih družbeno-političnih organizacij. Za vse svoje delo v tem obdobju smo prejeli le uokvirjeno priznanje občinskega sveta ZKPO Domžale in od tist štampiljke »Svoboda« Ihan za kolektivni potni list. Vse stroške gostovanj, kostimov, kulis in opreme odra, šminke, prevozov itd. smo krili z vstopnino, ki pa je bila za mladinske predstave minimalna. Mladi igralci so se odpovedali običajnim malicam, v zameno pa so dobili mnogo več, zavest, da so ustanovili kolektiv, v katerem so vsi enakopravni člani.

A. Križaj

Pripis uredništva:

V pogojih, ki niso nič boljši kot kjerkoli drugje na vasi, so znali ihanski prosvetni delavci vzbuditi med mladino veselje do gledališkega udejstvovanja in ljubezen do lepe slovenske besede. V času, ko prav ta vrst kulturnega življenja marsikje slabi in odmira in ko mnogi trdijo, da se je preživela, nam navdušenje ihanske mladine potrjuje prav nasprotno. Ne mladine, manjka nam tistih, ki bi to mladino vodili in jo pravilno usmerjali. Zato je delo ihanskih prosvetnih delavcev pod vodstvom upravitelja šole, tov. Križaja, še toliko več vredno, vredno pa tudi, da bi ga drugi posnemali.

OBCANI IHANA IN MORAVČ

Jugoslavija se vključuje v svetovni popis kmetijstva. Za vzorčni poskus popisa v Jugoslaviji sta bila izbrana tudi kraja Ihan in Moravče. Naprošamo prebivalstvo, da pri popisu po vseh svojih močeh sodeluje in doprinese s tem k ugledu občine v jugoslovanskem in svetovnem merilu.

Poskusni popis se bo pričel 20. maja 1968.

Občinska komisija
za poskusni popis kmetijstva

Občni zbor ihanskih smučarjev

Pionirji so z velikim zanimanjem sledili pripovedovanju komandirja tov. Kalana in le s težavo so se odtrgali od vsega tistega, kar jim je pokazal in kar so lahko tudi praktično preizkusili. Ideja o seznanjanju pionirjev z delom organov LM in s tehničnimi sredstvi, s katerimi razpolaga, je bila zelo posrečena in želja je, da bi to postala stalna oblika sodelovanja

Pionirji na obisku pri miličnikih

Mladi miličniki — prometniki — otroci.

Vsak dan jih srečujemo na cestah, na križiščih in prehodih za pešce in vsakega, ki se norčuje iz njih in ima slabo mnenje o njihovem pomenu, naj bo sram.

Cigava je ideja, da so domaški miličniki te otroke iz osemletk naše občine, sedaj, ko se šolsko leto približuje koncu, povabili k sebi na postajo LM, ni toliko važno, kot to, kaj so tam videli in slišali. Povabljenih je bilo tudi nekaj predstavnikov družbeno-političnih organizacij, za katere je bil bežen prikaz delovanja LM prav tako zanimiv kot za pionirje.

Da miličniški poklic ni enostaven, smo videli iz tega, ko nam je komandir tov. Kalan pripovedoval, kakšnih sredstev se morajo včasih posluževati, da odkrijejo kaznivo dejanje. Celo vrsto map in raznih registrov s fotografijami, na katere smo s strahom gledali, da ne bi opazili sebe, je znosil pred nas. Čeprav ni vsega povedal, je dal razumeti, da mora biti miličnik cel človek, s precejšnjim znanjem in včasih zelo požrtvoren, da je kos težkim nalogam, ki se pojavljajo.

Za mlade fante je bil višek

doživetja, ko je odprl omaro z orožjem. Lepe, nove, avtomatske pištole, ki še niso bile uporabljene in, da bi nikoli ne bile, so fantom vzele dih. Le »o, fant, je lepa« in podobne stvari je bilo slišati. Vse je presenetila pištola, nič večja in prav tako kot nalivno pero, ki lahko ubije človeka. Zaplenili so jo mlademu fantu, kovinostrugarju, ki jo je s presenetljivo preciznostjo skonstruiral in izdelal sam. Ja, tudi to se zgodi in celo v naši sredi. Še dobro, da jo ni uporabljal kot oni drugi, ki si je s precej podobno prestrelil dlan.

Pokazali so še delovanje teleprinterja in drugih aparatov za zveze. V tehničnih prostorih bi se otroci zadrževali še in še, če ne bi ura tekla, da sami nismo vedeli kako. Za zaključek pa so se pionirji — prometniki lahko vozili s praviimi policijskimi mopedi in tudi s tistim nevarnim nalivnim peresom so lahko streljali, seveda s praznimi naboji. Ropotanje motorjev, kakršnih smo vajeni na moto dirkah, pa je zaključila še pogostitev, ki so jo priredili miličniki v zahvalo svojim mladim prijateljem pionirjem — prometnikom.

Ob dnevu Ljudske milice 13. maja, čestitke vsem miličnikom!
A. Z.

Po ogledu postaje LM v Domžalah in njene tehnične opremljenosti pa so miličniki pionirje še pogostili

Smučarji Ihana imajo že po tradiciji svoj obračun dela vedno v mesecu aprilu, to je po končanih tekmovanjih, ki trajajo polnih pet mesecev. Občni zbor je otvoril predsednik Jože Lekan, ki je zbranim smučarjem in simpatizerjem (navzoč je bil tudi predsednik ObZTK tovariš Laznik Stane) podal skrbno pripravljeno poročilo in pri tem nanizal uspehe, ki so jih dosegli ihanski smučarji v pretekli sezoni. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila zadnja sezona tekmovanja najuspešnejša do sedaj, saj so si priborili tekmovalci na 57. nastopih kar 11 medalj od zlatih do srebrnih in bronastih na republiškem in državnem prvenstvu. Ponovno so dobili kar tri naslove republiških prvakov, za kar gre posebna pohvala tekmovalcem Koviču, Bogdanu Slovniku, Gregoriču, Stefki Mežnar, Raku, Kokaljevi, Rodetovi in Sedeljskovi, ki so klubu letos prvič priborile medalje na državnem prvenstvu tudi v ženski konkurenci.

Drugi pomemben uspeh pri razvoju smučarske dejavnosti je ta, da so v klubu letos posvetili mnogo pozornosti vzgoji pionirjev, saj so vključili v svoje vrste ne samo pionirje iz Ihana, temveč tudi one iz Doba, Radomelj, Homca in Domžal. S sistematičnim delom in vzgojo pionirjev so pričeli že zgodaj in zato uspešni doseči lepe uspehe ne samo v tekih, temveč tudi v skokih.

Z osnovanjem pododbora planiške šole v Ihanu pa bodo vključili v to zvrst športa še najmanj 20—30 novih pionirjev in si tako zagotoviti kader doma.

Iz programa, ki ga je predložila posebna komisija, je razvidno, da bodo še v naprej posvečali največjo pažnjo množičnosti in preko nje tudi kvaliteti, ki pa je v Ihanu že na zelo lepi višini, saj posega v sam vrh kar 11 tekmovalcev, za katerih razvoj bo treba misliti tudi še v bodoče. Za te tekmovalce bo treba preiskrbeti tudi dodatna sredstva, če hočemo obdržati vsaj že doseženo kvaliteto. Nastop na 11. mednarodnih tekmovanjih, med njimi tudi na evropskem prvenstvu pomeni, da so naši tekmovalci resnično upravičeni do še dodatne pomoči.

Precej ostrih besed so izmenjali v razpravi o odnosih med občinsko zvezo za telesno kulturo in smučarskim klubom. Videti je bilo, da občinska zveza ni pravilno cenila dela kluba, predvsem pa ni bilo nikakršne

pomoči s strani profesionalnega sekretarja, ki se angažira le na košarko, kar pa ni v soglasju z namenom in nalogami človeka, ki naj bi usmerjal celotno športno dejavnost v občini. Zato je občni zbor sklenil, da se sredstva, ki so namenjena za sekretarja, porazdelijo med klube in društva, za delo na občinski zvezi pa angažira občasnega honorarja, ki bi delo opravljal bolj smotrno.

K diskusiji se je oglasil tudi predsednik občinske zveze tov. Laznik Stane, ki je bil v glavnem zadovoljen z delom občinske zveze, saj je bilo navzven od 103 članov kar 72.

Pohvalil je, ker so bili sklepi zadnjega občinskega zbora resnično realizirani, kar potrjujejo uspehi, kvaliteta in množičnost, pa tudi rezultati, ki so jih dosegli ihanski smučarji. Po njegovi oceni je SK Ihan ena najbolj organiziranih in delovnih organizacij v občini, ki ne skrbi samo za kvaliteto, temveč tudi množično vključevanje mladine v to zvrst športa in zajema ne samo ihanske smučarje temveč člane s celotnega teritorija občine.

Vsi navzoči pa tudi tovariš Laznik so bili mnenja, da bi bilo nujno, da se klubu zagotovijo sredstva za obstoj že dosežene kvalitete, kajti sedanja sredstva niso še popolno zagotovilo za ohranitev takega dela in usmerjevanja kot je predvideno v programu.

Disciplini, ki zajemata danes naši občini večji krog tekmovalcev, sta košarka in smučanje. To sta organizaciji, ki spadata po kvaliteti in kvantiteti v posebni razred, zato je nujno, da se jih tudi dodatno financira.

Iz programa in sklepov pa je razvidno, da ni vse odvisno le od sredstev temveč tudi od dobre volje strokovnjakov in od drugih, ki so za to pristojni. Program dela in sklepi pa so ponovno zagotovilo, da bo v Ihanu poleg dobrih in kvalitetnih tekmovalcev tudi dober naraščaj, za kar so dani vsi pogoji.

Kolikor bodo dosegli zadostno razumevanje, imajo v Ihanu na programu za 1971. leto državno prvenstvo v klasičnih disciplinah, ki bo trajalo 3 do 4 dni.

Novi upravni in nadzorni odbor, ki šteje skupaj 14 članov pa zagotavlja, da bo delo še v nadalje potekalo nemoteno in na bazi čistega amaterizma.

F.

Na domaškem Majskem sejmu si oglejte veliko izbiro gospodinskih aparatov vseh vrst, med drugim tudi pralne stroje tujih znamk, ki jih lahko dobite za dinarje.

V času sejma — sejmski popust!

Praznovanje v Moravčah

V počastitev 27. aprila — dneva ustanovitve OF in 1. maja — praznika delovnih ljudi, so učenci osnovne šole Jurij Vega v Moravčah imeli več športnih tekmovanj. Vsi učenci so sodelovali v teku čez drn in strn. V skupini pionirji — pionirke sta bila najhitrejša Marko Vresk in Slavka Rovšek. V skupini mladinci — mladinke sta bila zmagovalca Marjan Urbanija in Mimi Stražar.

Učenci od 5. do 8. razreda so se pomerili tudi v igri »Med dvema ognjema«. Zmagovalci med razredi so bili: 5.a, 6.c, 7.a in 8.b. Pri streljanju z zračno puško so prva tri mesta zasedli naslednji: Jože Kosmač 7.a,

Marjan Pirc 8.b, Janez Šlibar 6.c.

Pri spretnostni vožnji s kolesom je prišlo v finale 9 tekmovalcev. Najuspešnejši med njimi pa je bil Jože Presekar 8.a.

Na sam praznik 27. aprila je bila v Partizanskem domu proslava. Program so pripravili učenci osnovne šole Jurij Vega Moravče, gojenci Glasbene šole Domžale, oddelki v Moravčah, in moški pevski zbor Prosvetnega društva Moravče. Omeniti moramo, da je ob tej priliki nastopil harmonikarski zbor, ki je pričel delovati v letošnjem letu in ga uspešno vodi tov. Milka Vavpotič. Zboru želimo na njegovi poti še mnogo uspehov.

Sahovsko prvenstvo moravške doline

V mesecu aprilu je Osnovna šola Jurij Vega Moravče v sodelovanju s predsednikom aktiv ZMS organizirala prvenstvo v šahu za najboljšega šahista Moravške doline. Za tekmovanje se je prijavilo 26 tekmovalcev, a sta kasneje dva odstopila. Tekmovanje je bilo vsako nedeljo dopoldne v prostorih šole. Prvak doline je postal Jože Klopčič, ki je osvojil 21 točk, 2. mesto je osvojil Stefan Korošec

— 19 točk, 3. mesto Lojze Cerar — 17,5 točk.

Zanimanje za tekmovanje je bilo zelo veliko, o čemer priča tudi lepa udeležba tako igralcev kakor tudi gledalcev, ki so napolnili prostor, v katerem se je igralo.

V mesecu maju pa pripravljamo dvokrožni turnir tistih igralcev, ki so se na tekmovanju za prvaka Moravške doline uvrstili v prvo desetorico.

Končni obračun stroškov za osnovno šolo Jurij Vega v Moravčah

Že ob otvoritvi nove šole v Moravčah je bilo ugotovljeno, da je bil dosežen velik uspeh pri gradnji šole, saj je bila zgrajena in predana v uporabo v dobrem letu dni. Te dni pa smo dobili tudi že končno situ-

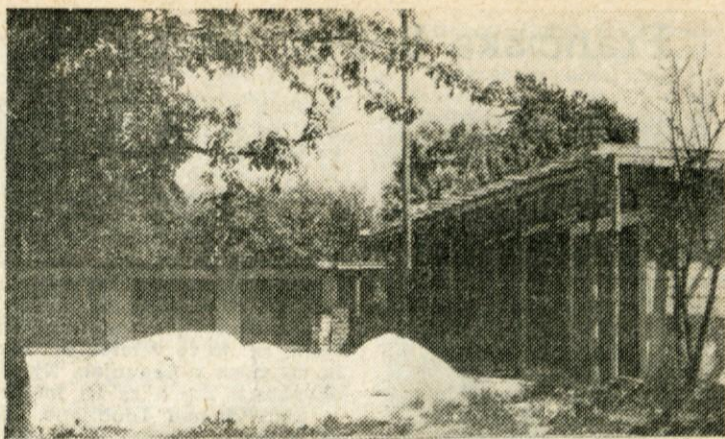
acijo gradbenih del, kar je tudi lep uspeh, saj doslej take hitrosti nismo bili vajeni. Zasluga za to gre predvsem nadzornemu organu LIZ Ljubljana, ki je prevzelo nalogo opravil vestno in prizadevno.

	N din	N din
Gradbeni stroški za novo šolo v Moravčah z vsemi dodatnimi deli znašajo	2.382.778,55	
Doslej izplačane situacije znašajo	1.497.104,65	
Odbitek na račun nekvalitete	3.930,00	1.501.034,65
Ostane še		881.743,90
Po sklepu kolavdacijske komisije se zadrži za odpravo napak		17.262,00
Za izplačilo ostane		864.481,90

Iz zgoraj navedenih podatkov se vidi, da je bila moravska šola res zgrajena v predvidenih finančnih okvirih in da se plačilo vrši tudi po naprej določenem programu v redu, za kar gre zasluga Skupščini občine Domžale in njenim organom. Stroški za notranjo opremo

šole pa bodo znašali ca. 270.000 N dinarjev. Od tega zneska krije Skupščina Domžale ca. 200 tisoč N dinarjev, ostalo pa se bo pokrilo iz krajevnega samopri-
spevka, ki se že zbira na posebnem računu pri Krajevni skupnosti Moravče.

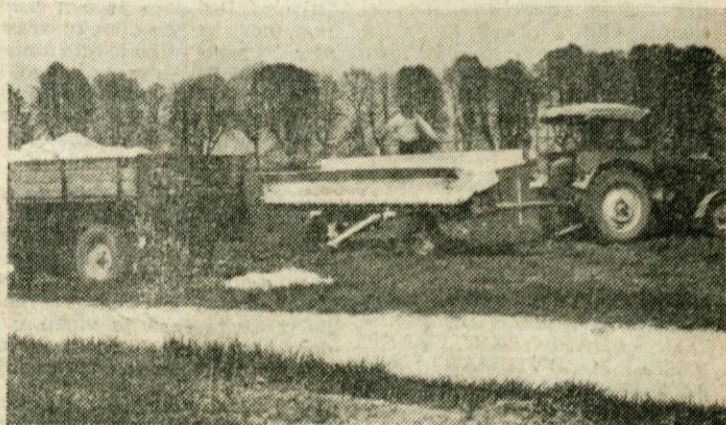
m

Avto-moto društvo Domžale spada prav gotovo med naša najprizadevnejša društva v okviru ljudske tehnike. Že pred leti je popolnoma iz lastnih sredstev zgradilo garaže za svoj avtopark, letos pa je pričelo z gradnjo delavnic in učilnice za usposabljanje voznikov motornih vozil — amaterjev. S prihranjenimi lastnimi sredstvi in s krediti je novi del bodočega tehničnega centra že spravilo pod streho in če bo našlo le malo razumevanja tudi v občini sami, bo do konca leta prostore tudi že usposobilo za uporabo. Društvo zaradi svoje velike prizadevnosti in skrbi za članstvo zasluži, da bi se vanj včlanili vsi motorizirani občani

Osnovna šola Vencela Perka v Domžalah že vse od svojega nastanka pogreša dvorišča, kamor bi lahko šli učenci v odmorih in kjer bi lahko bila ob ugodnem vremenu tudi telovadba. Po dolgotrajnih prizadevanjih pa so le uspeli dobiti poleg šole nekaj zemljišča in sedaj ga že urejajo za dvorišče in telovadišče. Ko bo urejeno in asfaltirano, bi lahko v precejšnji meri nadomestilo telovadnico, katero zelo pogrešajo

Polje med Domžalami in Mengšem, nekdanj razdrobljeno na stotine in stotine majhnih njiv in njivic, je dobilo sedaj popolnoma drugo obliko. Velike komplekse, zasejane z eno samo kulturo, dele na več delov le popolnoma ravne poljske poti, na njivah pa v tem času vidimo moderno kmetijsko mehanizacijo, ki je zamenjala konjsko, volovsko oziroma kravjo vprego

Frančiška Bolka - 90 letnica

V tem mesecu praznuje 90. obletnico svojega rojstva Frančiška Bolka, p. d. Vrbanetova mama s Homca. Ob tej priliki je prav, da kaj več povemo in napišemo o njej, ki ji življenje res ni bilo praznik, temveč trd, delaven dan.

Kot otrok delavske družine je že zgodaj občutila vso trdoto življenja. Ko se je poročila na kmetijo in rodila svojemu možu dvanajst otrok, jo je življenje še bolj zagrabilo in terjalo od nje vse njene sile. Ob vsakdanji skrbi in neprestanem delu, ki ga na kmetiji nikdar ne zmanjka, ni pozabila vzgajati svojih otrok v naprednem duhu, kakor je bila vzgojena sama, oziroma jo je vzgajalo trdo in neizprosno življenje njene mladosti. Po prvi svetovni vojni je že izgubila svojega življenjskega druga in vsa skrb za grunt in za številno družino se je sedaj prevajala na njena sibka ramena. Z neverjetno vztrajnostjo in pogumom je vzdržala, kljub takratnemu preganjanju s strani

lokalnih političnih forumov. Otroci pa so ji medtem odrasli in odhajali v svet. Najtežje pa je Vrbanetovo mamo šele čakalo. Druga svetovna vojna je njo in vso njeno družino močno prizadela. Zaradi svoje napredne miselnosti se je ona, kot vsa njena družina že v letu 1941 priključila NOB. Najprej je odšel v partizane njen najmlajši sin Rudi. Bil je že v letu 1941 ujet in ustreljen v Begunjah. Njo so okupatorji zaprli za tri mesece v Šentvid nad Ljubljano. Ko se je vrnila domov, je nadaljevala delo kot aktivistka OF, sprejemala je na svojem domu borce aktiviste in skrbela za ranjence. V letu 1944 pa je doživela drug hud udarec. Njenega sina Petra, ki je bil partizanski obveščevalec, so okupatorski vojaki ujeli in živga sežgali ne daleč od njenega doma. Zato je bila ponovno aretirana in odpeljana v izseljeniško taborišče v Goričane.

Mnogo, vse preveč je bilo trdih in trpkih dni za Vrbanetovo mamo. Kljub vsemu pa danes dobro nosi svojih devet križev. Vedno vedra in nasmejana in polna življenja in volje je opogumila že mnoge, ki so prišli k njej vsi obupani in razdvojeni, odhajali pa so od nje potlačeni in z vero v lepše življenje. Danes, ob njenem visokem starostnem jubileju, ji želimo iskreno vsi njeni številni prijatelji in znanci, da bi še dolgo ostala med nami, tako kot zna biti le ona, Vrbanetova mama! Iskrena hvala za vse, kar si žrtvovala ne samo za svojo družino, temveč tudi za ono veliko našo stvar v času NOB!

Nace Vodnik

Občni zbor domžalskih planincev

Letošnjega rednega letnega občnega zbora P. D. Domžale, ki je bil 18. aprila, se je udeležil med drugimi zastopniki tudi predstavnik PZS tov. Pengal. Po poročilih predsednika in načelnikov odsekov, o delu društva v preteklem letu, je tov. Pengal izrekel pohvalo upravnemu odboru društva za opravljeno delo. Ker letos obhaja PZS 75-letnico obstoja in bodo različne prireditve ter podelitve priznanj, so tudi člani našega društva dobili priznanje za delo v Planinskem društvu.

Odlikovani so bili s častnim srebrnim planinskim znakom PZS tovariši: JOŽE JEZERNIK, LOJZE PRAPROTNIK, FRANCI VESEL, JOŽE VIDMAR in MITJA ZUPANČIČ. Tako so se pridružili odlikovancem iz prejšnjih let novi tovariši, veterani društva.

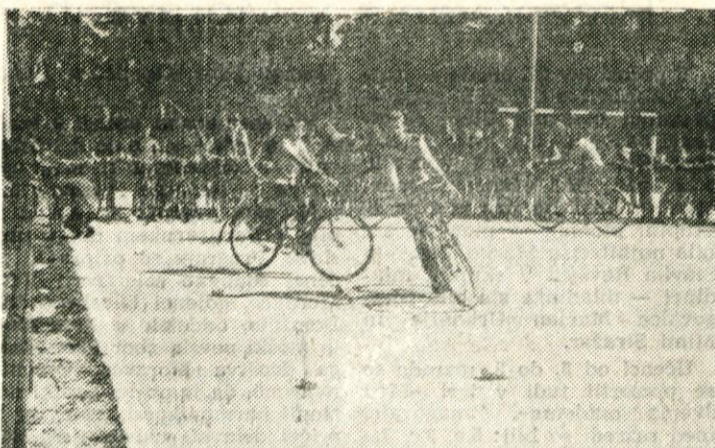
PZS je s temi odlikovanji pokazala veliko zanimanje za delo članov našega društva in ga pravilno ocenila. Vsi odlikovanci delajo v Planinskem duštvu

že dolga leta, nekateri že desetletja, tiho, nesebično in požrtvovalno. Treba je samo pogledati na Veliko planino, kjer stoji Domžalski dom, 1600 m visoko nad morjem. Ta dom ni zrastel sam od sebe, treba je bilo mnogo, mnogo truda. In ne bo dolgo, ko bo še drugi objekt povečal zmogljivost te postojanke za sprejem čim večjega števila gostov, ki si žele počitka in razvedrila.

Seveda so bili pri delu za naše društvo udeleženi tudi še drugi člani društva, brez katerih ne bi bilo ne starega in ne novega doma. Posebno veliko požrtvovalnosti je pokazal in mnogo prostega časa je vložil v to delo tov. Janez Lenček, za kar zasluži naše posebno priznanje.

Vsem odlikovancem in vsem drugim dolgoletnim sodelavcem čestitamo in izrekamo zahvalo v upanju, da bodo tudi še naprej vztrajali v plemenitem delu za razvoj društva in planinske organizacije v celoti.

P. D. Domžale

Kakor na vseh drugih šolah so tudi na I. osnovni šoli v Domžalah organizirali v prvih dneh maja obsežno akcijo prometne vzgoje pionirjev. V ta okvir je spadalo tudi tekmovanje kolesarjev, ki so morali pokazati, da poznajo prometne predpise in da se znajo voziti s kolesi po javnih cestah, za zaključek pa so pokazali še stopnjo obvladovanja kolesa na spretnostni vožnji, kjer je bil napravljen tudi naš posnetek

Ime ni tako važno . . .

Ljudi, ki ostanejo človeku v spominu še dolgo potem, ko jih sreča, ni veliko. Pravimo, da so to zanimivi ljudje s posebnimi lastnostmi.

Mož, ki sem ga srečal, ni bil nič posebnega, nič pomembnega. Eden izmed tisočev. Bil je navaden cestni pometač. . .

Ne, to ni navaden pometač in tudi ne cestni, oskrbuje le park in okolico moravškega spomenika NOB.

Pa da ne bo kdo mislil, da bi se rad šel Mirana Satlerja in njegove »znance iz sosednjih ulic«. Ne, jaz mojega znanca sploh nisem spraševal, le gledal sem ga in veliko mi je povedal.

Ko sem na trgu pred spomenikom čakal moravški avtobus št. 2 (beri »peskar«), mi je vzbudila pozornost njegova dolga, za njegovo postavbo veliko predelga brezova metla. Tako spretno še nisem videl sukati metle. To ni bila spretnost, ne praksa, to je bila ljubezen do reda, do čistoče — do dela.

Z znancom, ki je tudi čakal tam na trgu, sta se med drugim menila o rožah in lepotičnem grmičju. Vse je vedel. Hitro je

govoril in še hitreje delal. Za vsako rožo je najprej, ne da bi ga kdo vprašal, povedal latinsko ime. Vedel je kje se dobijo najlepše in najcenejše rože. Niti za hip ni prenehal sukati svoje metle, ki mu je bila, čeprav velika — premajhna. Neprestano si je pomagal z rokami, brskal je po pesku in travi za pozabljenimi smetmi, ki jih s prostim očesom skoro ni bilo opaziti. Tako sem bil zaverovan v njegovo izrednost, da ga nisem vprašal kdo je in od kod. Njegova gibčna, ne velika postava, njegov zagorel, drobno naguban obraz, živahnost njegovih oči, vse to, predvsem pa njegovo natančno delo, ni je vzbudilo spoštovanja, ki ga ni motila raztrgana srajca, kakršno je nosil.

In da mi bo kdo spet zameril kot že večkrat, rečem še to, da je vredno človeško veličino nešteti malih ljudi enako ceniti kot tistih, ki svojo vsak dan znova in za vsako ceno postavljajo v najsvetlejšo luč.

Moravče ne bi bile lepe, če jih ne bi delali lepih ljudje.

A. Zaje

Proslavili smo 8. maj, mednarodni dan Rdečega križa

Letošnji 8. maj, mednarodni dan rdečega križa katerega smo proslavljali pod geslom: »RDEČI KRIŽ JE NAŠA SKUPNA SKRB«, je tudi mestna organizacija Rdečega križa proslavila s svečano akademijo in pestrim kulturno-zabavnim programom.

O pomeni in vlogi mednarodne organizacije Rdečega križa je na proslavi spregovoril predsednik mestne organizacije, tov. Jože Razpet. Nato so s pevskimi točkami, recitacijami in prizorčki nastopili učenci I. osnovne šole, osnovne šole Vencija Perka, harmonikarji Zavoda za glasbeno izobraževanje in ansambel »Veseli kosci«.

Kulturno-zabavni program je bil skrbno pripravljen, pester in kvaliteten, tako da so bili poslušalci izredno zadovoljni.

Na kraju je predsednik občinskega odbora RK Domžale, tov. Jernej Lenič podelil zaslužnim aktivistom za njihovo dolgoletno delo v organizacijah Rdečega križa priznanja in odlikovanja.

3 zlati znaki priznanja

24 srebrnih znakov priznanja

16 diplom in

14 priznanj.

Javno se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali pri kulturno-zabavnem programu in tudi vsem obiskovalcem.

Občinski odbor RK Domžale

Delo zavoda za glasbeno izobraževanje v letu 1967

Pomembnost Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale ali na kratko Glasbene šole je v tem, da vključuje v svoje oddelke veliko število šolske in pošolske mladine, jim daje osnovno znanje v obvladanju glasbenih instrumentov, obenem pa jih aktivira za delo v glasbenih skupinah, ki javno nastopajo na večini praznikov in prireditvah v občini. In kar je še posebno važno: te mladine ne srečujemo po lokalnih in ne pri brezdelnem tavanju po cestah. Njen delavnik je bogato izpolnjen, uspehi, ki jih dosega vsak posameznik, pa ga vzpodbujajo k nadaljnjim naporom in vztrajanju

Tako kot vsa leta nazaj, je tudi v letu 1967 Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale uspešno deloval. Kot na vseh področjih šolstva, tako tudi ta Zavod išče na glasbenem nove oblike in metode dela, ki naj oblikujejo mladega človeka. Prav glasba naj bi vzbudila pri mladem človeku občutek in moč ustvarjalnosti in tiste sile, ki bodo oblikovale njegov značaj umsko in emocionalno, v skladu z načeli socialistične vzgoje in izobraževanja. Čim več mladih ljudi bo Zavod pritegnil k študiju glasbe, tem več jih bo odtegnil škodljivim vplivom ulice. Znano je, da pri študiju glasbe uspe mlad človek le z vztrajnim in trdim delom, pri čemer si pridobi najboljše delovne navade. Smotrna glasbena vzgoja ga utrjuje zlasti pri orkestru v duhu kolektivnosti, ker se mora posameznik podrediti skupini. Številni starši se dobro zavedajo, da pomeni glasbena šola za njihovega otroka dobro naložen kapital.

Prav posebno skrb posveča Zavod sodelovanju z osnovnimi šolami, kajti pouk na teh šolah in v glasbeni šoli poteka dolgo v istem obdobju otrokovega razvoja. Poleg tega lahko kolektiv Zavoda, glede na svojo strukturo in strokovnost mnogo doprinese k tesnejšemu sodelovanju med pedagogi glasbenega pouka na osnovnih šolah in glasbenih šolah. Učenci Zavoda, ki so obenem učenci osnovnih šol, pa s svojim znanjem popestrijo prireditve osnovnih šol. Pri teh prizadevanjih je Zavod za glasbeno izobraževanje v Domžalah našel pri kolektivih osnovnih šol veliko razumevanja in mnogo pomoči.

Delo Zavoda pa obsega tudi širše družbeno področje. Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale si je poleg že ustaljenih prireditev znal najti pot in neposreden stik z gospodarskimi

organizacijami, ki jim v zadnjem času pripravlja sporede za proslave, obletnice in samostojne prireditve. S tem se pridružuje trudu vodstev delovnih organizacij pri kulturnem izobraževanju članov njihovih kolektivov.

Pri sporedih pa ne sodelujejo samo učenci, temveč nastopajo tudi predavatelji. Zavod skuša vsaj delno nadoknaditi tisto vrzel v glasbenem življenju, ki jo občani čutijo, ker ne živijo v večjem kulturnem središču. Veliko plačilo za trud predavateljev pri delu s posamezniki in ansambli so bili izbori strokovnih komisij za sodelovanje teh skupin na večjih revijah od občinskega do republiškega merila.

Veliko skrb je Zavod posvetil vpisu učencev s tem, da jih je usmeril za tiste instrumente, ki bodo v kasnejših letih družbeno koristnejši, kajti učenci godal bodo kasneje sodelovali v godalnem orkestru, pihalci in trobilarji pa se bodo vključili v vrste godb v Domžalah in Mengšu. Ostale bo pa zavod skušal vzgojiti kot dobre poslušalce ali amaterje — reproduktivce pri raznih vokalnih in instrumentalnih skupinah v naših društvih in podobno. Prav posebno skrb posveča Zavod izredno nadarjenim s tem, da jih usmerja v razne pedagoške poklice in profesionalne instrumentalne skupine ter za poklic glasbenikov — profesionalcev.

Zavod skrbi, da v prvih letih šolanja odpade čimmanj učencev, za tiste pa, ki so šolo dokončali, jim na vsak način omogoči, da pridobljeno znanje uporabijo v raznih amaterskih orkestrih, ker le na ta način njihovo znanje ne propada in se vložena sredstva za njihovo izobraževanje obrestujejo.

Delo Zavoda se pa odraža tudi v izvenšolskem delu. Da je temu res tako, naj v kratkem navedem prireditve, pri katerih so

sodelovali učenci in predavatelji Zavoda. V letu 1967 so imeli v občini 34 nastopov. Sodelovali so na proslavah, svečanostih, akademijah, spominskih dnevih, komemoracijah, otvoritvah raznih razstav, pri otvoritvi šole v Moravčah in podobno.

V RTV Ljubljana je imel zavod 6 samostojnih oddaj in sicer:

- v januarju oddajo pod naslovom »Gašperčkovsko gledališče«.

- v marcu oddajo »Marko skače«.

- v aprilu izvirno otroško suito »Pomlad«, v petih stavkih.

- v maju samostojno oddajo harmonikarskega orkestra.

- v novembru oddajo pod naslovom »Ruska«, v počastitev 50. obletnice oktobrske revolucije in

- v novembru oddajo pod naslovom »Pridno na delo«.

Za 1. maj je Zavod skupno z Glasbeno šolo Skofja Loka in pevskim zborom gimnazije iz Skofje Loke izvajal kantato »Sreča umreti je za svoj narod« in sicer 26. aprila pri otvoritvi razstave partizanskega tiska na Gorenjskem in za mesčane ob proslavljanju 1. maja v Skofji Loki. Kantato so ponovili pred 1. majem v hali komunalnega centra v Domžalah.

V mesecu decembru je Zavod sodeloval na republiški reviji v Ljubljani in sicer z godalnim orkestrom.

Skupno s pevskim zborom »Vesna« iz Zagorja je orkester Zavoda izvajal kantato Rado-

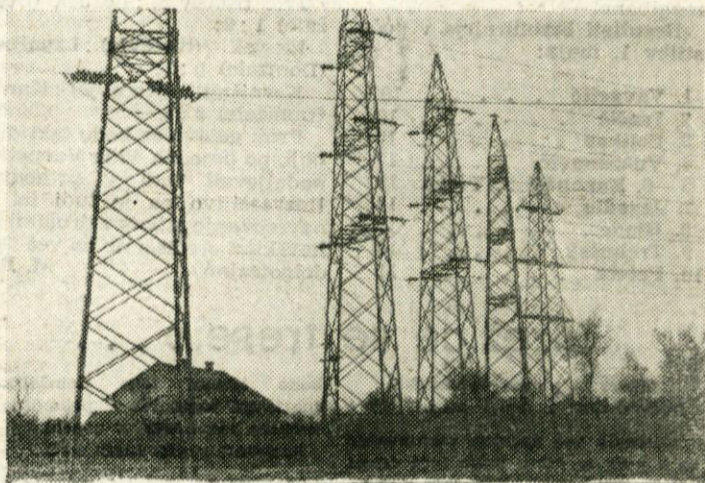
vana Gobca »Dobro srečo domovina« ob dnevu JLA za Domžale v Delavskem domu na Viru, za Zagorje pa v Delavskem domu v Zagorju.

Iz teh poročil o samih nastopih sklepamo, da je bilo življenje na Zavodu dovolj razgibano. Dokaz, da kvaliteta izvajanih del ni zaostajala za ljubljanskimi šolami, je priznanje, ki ga je Zavodu podelilo Društvo glasbenih pedagogov Slovenije.

Po prireditvi v Zagorju je upravní odbor pevskega društva »Vesna« in predsednik Občinske konference SZDL Zagorje povabil orkester Zavoda, da spremlja njihove pevce, ki bodo v letošnjem letu gostovali na Češkem.

Organi Zavoda so imeli precej razprav o aktualni problematiki, ko se je pripravljala Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja. Pri teh prizadevanjih so nudili podporo Zavodu in glasbenemu šolstvu predsednik občinskega sindikalnega sveta Ivan Mrak ter republiški poslanci Vlado Golob, dr. Mirko Stiplovšek in prof. Cene Matičič. Prav ta posvet, ki je bil sklican v prostorih Zavoda v Domžalah, je pripomogel k temu, da so glasbene šole vključene v sistem obveznega financiranja vzgoje in izobraževanja.

Sedaj imajo člani tega prizadnega kolektiva precej dela s pripravami za 15-letnico Oddelka Zavoda v Mengšu, ki bo v mesecu maju. Pri njihovih prizadevanjih jim želimo še mnogo uspeha.

Na virski strani Bistrice, južno od mostu, je zrasel nov, velik objekt, razdelilna transformatorska postaja, ki bo poskrbela za to, da bodo potrošniki v Domžalah in široki okolici oskrbljeni s kvalitetno električno energijo in ki bo zagotavljala, da napetost ne bo več nihala tako, kot to lahko ugotavljamo sedaj vsak dan. (Mimogrede povedano, na domžalskem kegljišču so montirali elektronske naprave za avtomatično postavljanje kegljev in beleženje rezultatov. Z njimi smo se hoteli postaviti in v soglasju s Kegljaško zvezo Slovenije smo organizirali za otvoritev moderniziranega kegljišča mednarodno kegljaško tekmovanje. Vse je bilo nared, preizkusa električna napetost — komaj 150 do 160 V — pa je prireditev onemogočila, ker elektronske naprave zahtevajo stalno in predpisano napetost 220 V). Cel gozd električnih stebrov daje okolici transformatorja popolnoma nov videz

V Domžalah avtomatsko kegljišče in camping

Ob bogatem športnem življenju, ki se je v zadnjem času razvilo na domžalskem kegljišču in ob perspektivi, ki se je pokazala, da Domžale lahko dobijo v organizacijo več kvalitetnih kegljaških prireditev, je v zadnjem času postala zahteva po avtomatiziranem kegljišču čedalje bolj pričujoča. In res smo prav v teh dneh dobili celotno opremo za tako avtomatsko kegljišče, tretje po vrsti Jugoslaviji. Že prva prireditev na njem: državno ekipno prvenstvo, ki je bilo 11., 12. in 18., 19. maja, je potrdilo upravičenost te investicije. Prav gotovo pa avtomatizirano kegljišče tudi obvezuje domžalske športne delavce in forume, da z množičnim in raznovrstnim programom ter z zasedenostjo upravičijo sredstva, vložena v ta objekt.

Poleg avtomatiziranega kegljišča bo prav gotovo velika pridobitev tudi ureditev campinga, ki v preteklosti ni bil urejen tako, da bi se maloštevilni turisti, ki so lani prihajali v Domžale, tukaj tudi dalj časa zadrževali. Po besedah tov. Repovža, ki ima kegljišče v upravljanju, bodo v prihodnje urejene tudi druge športne in rekreacijske naprave — (s plavalnim bazenom vred, ki bo letos prej sprejel prve kopalce, kakor prejšnja leta).

Tako je upati, da bo domžalski športni park, s kakršnim se lahko pohvali le malokatero slovensko mesto, v prihodnje urejen tako, da bo postal tisto, kar se od njega že dalj časa pričakuje: lepo urejeno zatočišče športnikov in vseh tistih, ki v njem iščejo rekreacije in zabave.

Novo med šahisti

Šahovska sekcija TVD Partizana Mengeš je v počastitev prvega maja, praznika dela, organizirala v Mengšu brzoturnir, ki se ga je udeležilo 22 šahistov iz naše občine. Z veseljem lahko ugotovimo, da se v Mengšu razvija dobro šahovsko društvo. Za to ima največ zaslug Alojz Jagodic, dolgoletni šahist, tako da je upati, da bo v bodoče šahovsko življenje v Mengšu še bolj razgibano.

Rezultati brzoturnirja v počastitev 1. maja:

1. Vavpetič	19 1/2
2. Ivačič	19
3. Pelikan	18
4. Vuksanović	17
5.—6. Zupančič P. Troha	15
7. Jagodic	14
8. Hlade	13 1/2
9. Trebušak	13
10. Peterc	11

Domžalski šahisti so prišli na zelo zanimivo idejo tekmovalja: s šahovskim društvom Kočevje so se srečali v radijskem dvoboju. S pomočjo radiokluba Domžale (ki je tehnično pripravil srečanje) so tekmovali na štirih deskah. Rezultat je bil neodločen 2 : 2.

Rezultati:
Osterman (Kočevje) : Vavpetič 1 : 0;
Ivič (Kočevje) : Lorbek (Domžale) 1 : 0;
Mestek (Kočevje) : Laznik (Domžale) 0 : 1;
Karnišnik (Kočevje) : Karner (Domžale) 0 : 1.

Prav gotovo se bodo taki dvoboji, po besedah Vida Vavpetiča, nadaljevali tudi v prihodnje. Razveseljivo pa je tudi to, da navezovanje stikov z drugimi šahovskimi središči ne bo več tako dolgotrajno. **M. B.**

Mrežice se tresejo . . .

Zmage in porazi domžalskih košarkarjev v drugi zvezni ligi

Skorajda vsa športna tekmovanja so v polnem teku. Tako tudi druga zvezna liga, kjer tekmujejo s spremenljivimi uspehi domžalski košarkarji. V dosedanjem delu prvenstva (minila so že štiri kola) so zabeležili dve zmagi in dva poraza. Marsikateri gledalec ali pristaša domžalskih košarkarjev je bil z uspehi tega košarkarskega kolektiva do sedaj nezadovoljen. Zlasti po visoko izgubljenih tekmah z Bosno iz Sarajeva in Mariborom 66. Vendar naj se pove, da je konkurenca v tem tekmovanju izredno močna, tekmece zelo dobro pripravljeni, da je vsaka točka, osvojena doma ali na tujem, izredno dragocena. Če k temu dodamo še dejstvo, da so Domžalčani v prvih štirih kolic kar trikrat gostovali, je vsaka skrb neupravičena. Prepričani smo, da nas

bodo igralci tega domžalskega športnega kolektiva v prihodnje še večkrat razveselili z uspehi.

Rezultati prvih štirih kol:

1. Kolo:
KVARNER (Reka) : DOMŽALE 59 : 70 (32 : 37)
Igrišče Kvarnerja, gledalcev 500, sodnika Paleka in Berkopec (Zadar).
DOMŽALE: Štifter, Povž 22, Samaluk 6, Zevnik 22, Kralj 6, Grilj 17, Zorman, Zagorec, Zakrajšek, Pirc, Kovač 2.

2. Kolo:
DOMŽALE : TRESNJEVKA (Zagreb) 65 : 63 (34 : 33)
Igrišče v domžalskem športnem parku, sodnika Janko Kavčič in Jeraj (Ljubljana).

DOMŽALE: Pirc 1, Grilj 13, Zevnik 21, Povž 10, Kralj 6, Samaluk 13, Savnik, Štifter, Zakrajšek.

BOSNA (Sarajevo) : DOMŽALE 32 : 66 (33 : 32)

Igrišče Bosne, gledalcev 400, sodnika Ostojić (Beograd) in Marinović (Sarajevo).

DOMŽALE: Grilj 6, Kralj 14, Samaluk 22, Zevnik 22, Zorman 2, Zakrajšek. Štifter, Zagorec, Savnik.

MARIBOR 66 : DOMŽALE 70 : 46 (27 : 19)

Igrišče Maribora, gledalcev 400, sodnika Pur (Zalec) in Kosijek (Zagreb).

DOMŽALE: Povž 10, Zevnik 17, Štifter, Grilj 10, Kralj 4, Kovač, Zakrajšek, Pirc, Samaluk 4, Savnik, Zagorec, Orel.

Lestvica po 5. kolu:

1. Maribor 66	5	4	1	342	282	8
2. Ilirija	5	4	1	344	321	8
3. Bosna	4	4	0	267	241	8
4. BSK	5	3	2	343	358	6
5. Trešnjevka	4	2	2	236	206	4
6. Borac	4	2	2	254	239	4
7. Mladost	4	2	2	242	244	4
8. Mlada Bosna	5	2	3	279	290	4
9. Lesonit	5	2	3	288	319	4
10. Domžale	5	2	3	308	340	4
11. Medveščak	5	1	4	294	310	2
12. Kvarner	5	0	5	316	563	0

5. kolo zvezne košarkarske lige - zahod

Domžale : Mlada Bosna 61 : 66 (24 : 30)
Igrišče v Športnem parku v Domžalah, gledalcev 400, sodnika PUR (Zalec) in BERKOPEC (Zagreb).
Domžale: ŠTIFTER, SAMALUK 12, POVŽ 22, GRILJ 8, KRALJ 1, SAVNIK, ZAGOREC, ZEVIK 6, KOVAČ 10, ZAKRAJSEK 2.

Mlada Bosna: TOLJ 20, MILANOVIĆ 18, BURAZEROVIC, VUKOVIC, BAJROVIC 1, DARDIĆ 7, SKAKIĆ 20.

Gostje so že takoj na začetku povedli s štirimi točkami razlike in svoje vodstvo ob koncu polčasa tudi povišali na 6 točk. Zlasti se je pri gostih odlikoval dolgoletni Milanović, ki mu je pod domžalskim košem uspevalo, kar si je zamislil.

V drugem polčasu so domači igralci zaigrali še bolj medlo, da je bila razlika v sredini drugega polčasa (v 11. minuti) kar 14 točk v korist gostov. Domači so se »prebudili«, vendar je bilo za preobrat že prepozno. Da je Sarajevčanom uspelo

obdržati to razliko do konca, gre v eliki meri zasloga njihovega centru Skakiću, ki je v zadnjih sedmih minutah dosegel za svoje moštvo serijo zadetkov. Domžalčani ga niso znali prijeti in tako sta šli prvi dve točki z domačega igrišča po vodi . . .

NOV USPEH DOMŽALSKIH NOGOMETASEV

Nogometaši domžalskega nogometnega moštva so v nedeljo dosegli nov uspeh — še en korak do uspešnega zaključka v tekmovanju ljubljanske nogometne podzveze. Na domačih tleh so premagali nogometneša Mirne z Dolenjske s katastrofalnim rezultatom 11 : 0 (6 : 0). Gole za Domžalčane so dosegli: ZUPANC 5, OREHEK 3, SRŠEN, KLEINLER, CHER in JANCIGAJ po enega.

M. B.

Tri kola pred koncem Sava pred Domžalami

V sedemnajstem kolu nogometnega prvenstva ljubljanske nogometne podzveze so bili doseženi naslednji rezultati:

MIRNA : SAVA 1 : 5

DOB : DOMŽALE 0 : 2

MEDVODE : ENOTNOST (Jevnica) 7 : 0

IHAN : BOROVNICA 4 : 3

INDUPLATI : USNJAR 0 : 7

Največje presenečenje tega kola je bil visok poraz Jaršanov z Vrhničan. Jaršani, ki so se dobršen del prvenstva potovali za sam vrh, so v finišu zelo popustili, saj so na svojem igrišču izgubili dve zelo pomembni tekmi: z Domžalami (1 : 3) in z Usnjajem (0 : 7).

Domžalčani so stežka premagali v Dobu borbene domačine. Kolikor jim uspe premagati še MIRNO in

PAKEK, se bodo v zadnjem kolu pomerili za naslov prvaka na svojem igrišču s SAVO iz Tacna.

Ihančani se letos ne odlikujejo v dobrimi rezultati. V vsem dosedanjem tekmovanju so osvojili vsega 5 točk, kar je dovolj prepričljiv dokaz, da v klubu ne delajo tako, kot bi morali.

Lestvica po 17. kolu:

1. Sava	17	13	4	0	71:9	30
2. Domžale	17	14	1	2	55:17	29
3. Induplati	17	12	3	1	63:24	27
4. Usnjaj	16	10	3	3	66:23	23
5. Rakek	16	9	2	5	39:24	20
6. Medvode	16	7	2	7	42:48	16
7. Mirna	16	6	0	10	35:72	10
8. Borovnica	16	2	5	9	23:48	9
9. Dob	16	3	1	12	19:59	7
10. Ihan	17	2	1	14	23:68	5
11. Enotnost	16	1	2	13	10:65	4

Dopisujte v Občinski poročevalac